Nr. 4

Zitting van donderdag 20 april 2023

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: mevrouw A. Alba Heijdenrijk, de heren B.C.S. Bahlmann en A. Boutachkourt, A.H.A. Foppen, D.R.E. van Gammeren en J.P. van der Geest, de dames P. de Groot en E.W.H. Hamann, de heren M.C. Houtepen, A.C. van Houwelingen, J. Klein, A. Koçak en A. Krol, de dames W. Loderus, G. Metz en J. van Oversteeg, de heer M. de Pagter, mevrouw L.P.W. Pellikaan, de heren N. van Santen, P.C.J. Schefferlie, I. Tekir en D. van Veen en mevrouw T. van 't Westende-de Bijl.

Griffier: de heer H. Sepers.

Tevens aanwezig de heer M. de Boer, de dames E.L. Dansen, A. Mager en M.J. Molengraaf en de heer F. Polatli (wethouders), alsmede mevrouw H. Kromkamp (gemeentesecretaris).

Afwezig de heren J.C. Oostrum en C. van Willigen.

*

1. Opening (19.30 uur). 1
2. Ingekomen stukken. 3
3. Vaststellen agenda. 3
4. Vaststellen notulen voorgaande raadsvergadering en parallelsessies. 4
5. Vragenuurtje raadsleden, informatie vanuit college 4
6. Hamerstukken 7
7. Bespreekstukken 7
7.a Bestemmingsplan A27 (*2023-855436*) 7
7.b Zienswijze wijziging verordening individuele Inkomenstoeslag (*2023-855100*) 11
7.c Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) (*2023-841932*) 12
7.d Wijziging Wmo-verordening (*2023-846398*) 34
8. Overzicht begrotingswijzigingen april 2023 55
9. Moties vreemd aan de orde van de dag 55
10. Sluiting 55

1. Opening (19.30 uur).

De voorzitter: Dames en heren, leden van de raad, van harte welkom in deze raadsvergadering. Van harte welkom ook het college, al degenen op de publieke tribune en natuurlijk ook de mensen thuis.
We kennen de traditie dat we beginnen met een stukje van René van Dijk van het Regionaal Archief Gorinchem en dat wil ik dan ook vanavond doen. Het onderwerp is schoolstrijd, en dat heeft een relatie met het agendapunt Integraal Huisvestingsplan. Even een winstwaarschuwing: er komen termen in voor die ik zelf normaliter als burgemeester niet zou bezigen, dus ik heb even getwijfeld of ik het wel of niet zou doen, maar ja,

geschiedvervalsing is ook zowat, dus vergeef me als ik op het eind wat dingen zeg die uit de archieven komen en niet helemaal mijn taal zijn!
De Chinese leider Mao Zedong was ooit schooldirecteur. Zijn leerstellingen bereikten via het Rode Boekje een groot publiek, ook in het westen. Het bracht drie leraren in Nederland in 1970 op het idee van een publicatie met de wat provocerende titel ‘Het rode boekje voor scholieren’. Dit was niet zozeer politiek bedoeld, maar stimuleerde de lieve jeugd om autonoom te denken en gaf tips hoe je een joint kon draaien. Het leidde tot Kamervragen van boer Koekoek. In deze lijn zou het aardig zijn om eens een kaart van Gorinchem te maken met overal een vette rode stip waar een school staat of ooit stond. De meeste van die scholen zijn verdwenen en vergeten, of hebben een andere bestemming gekregen. De grootste schooldichtheid zien we dan in de Zusterstraat, vier stippen. Op huisnummer 11 tot 13 staat een gebouw dat in 1883 verrees als openbare lagere school met daarboven het gymnasium. Nog altijd is het ons eigendom. Beneden wordt het nu gebruikt als kinderdagverblijf, dus met wat goede wil toch nog in de sfeer van iets bijbrengen. Vóór 1883 stond hier een ander schoolgebouw, eerst in gebruik als stedelijke Franse kostschool en daarna als gewone lagere school. Lange tijd was hoofd hiervan een zekere Piet Harrebomée, landelijk beroemd als samensteller van een driedelig werk van spreekwoorden en gezegden, maar bij zijn werkgever, het college van burgemeester en wethouders, geraakte hij uit de gratie. Hij klaagde namelijk over zijn salaris, dat geheel bestond uit het schoolgeld dat de ouders moesten betalen. Volgens hem was het een dwaas idee van de gemeente dat hij dus vanzelf meer ging verdienen als hij maar op de populaire toer ging. Ook vroeg hij om meer personeel, want om 88 meisjes gedurende twee uur handwerken te laten geven door een van die meisjes, nee! En graag in elk lokaal een kachel, zodat de verkleumde kinderen niet steeds moesten switchen. Toen hij bovendien in nogal sarcastische bewoordingen het hele onderwijsbeleid een onvoldoende gaf, vloog hij de Zusterstraat uit. Gelukkig had Piet wel oog voor het vanouds vermaarde vrouwelijk schoon in Gorinchem, althans, in zijn boek staat de spreuk: ”Wilt gij een schoon wijf of een erg, zoo ga naar Gorinchem of Geertruidenberg!”
De vergadering is geopend.
Even wat mededelingen. Als er moties of amendementen zijn, zullen ze, zodra ze zijn ontvangen door de voorzitter, of digitaal zijn ingediend, aan iBabs worden toegevoegd, en graag dan ook mailen aan griffie@gorinchem.nl.
Vanuit het fractievoorzittersoverleg kan ik de aanwezigen melden dat het tijdens de vergadering van de raad niet de bedoeling is om hier in de binnenring te zijn. Alleen toegankelijk voor raadsleden.
Afwezig met kennisgeving zijn de heer Van Willigen van Democraten Gorinchem en de heer Oostrum van de PvdA. Voorts heb ik de melding ontvangen dat mevrouw Alba Heijdenrijk vanwege dringende werkredenen mogelijk af en toe de zaal tijdelijk zal moeten verlaten. Rond kwart voor negen zullen drie leden van de raad vanwege iftar ook tijdelijk de zaal verlaten.
Omdat de heer Oostrum als eerste plaatsvervangend voorzitter afwezig is, zal in deze vergadering de heer Bahlmann mij vervangen, zo ik vervangen zou moeten worden.

2. Ingekomen stukken.

De voorzitter: Vanwege het vervallen van de agendacommissievergadering van 13 april jl. wordt de lijst van ingekomen stukken voorgelegd in de raadsvergadering van 25 mei a.s.

3. Vaststellen agenda.

De voorzitter: Ik heb begrepen dat de heer Schefferlie hierbij het woord wil voeren. Het woord is aan hem.

De heer Schefferlie: Dank u wel, voorzitter. Na uw inleidende stukje over onderwijs vanuit het archief zou ik bijna niet meer durven, maar toch willen wij de raad verzoeken om het voorstel over het IHP, dat er op zichzelf heel goed uitziet, uit te stellen tot dezelfde dag als waarop de perspectiefnota wordt behandeld, omdat het zo'n groot beslag legt op onze middelen dat wij het heel goed zouden vinden om, wat we tot nu toe een beetje gemist hebben in deze raadsperiode, integraal af te wegen waar we ons geld aan willen besteden, hoe we willen omgaan met het eventueel overschrijden van investeringsruimte, of noem maar op. We willen het graag in totaalperspectief zien, vandaar het verzoek om enig uitstel, tot net na, of op dezelfde dag als de perspectiefnota.
Dank u wel.

De voorzitter: U hebt dit ook al aangekondigd in B&A. Ik kijk even rond richting de leden van de raad. De heer Houtepen.

De heer Houtepen: Dank u wel. Wij begrijpen juist uit het voorstel dat er geen directe financiële consequenties aan verbonden zijn. Wij denken dat het wel goed is om nu het IHP vast te stellen en daarom zijn wij geen voorstander van het voorstel van de heer Schefferlie. Wij stemmen dus voor behandeling.

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u, voorzitter. Wij delen de mening van de heer Houtepen. Dit is een visiedocument en daar kunnen we nu prima over praten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. In B&A hebben wij dit punt ook al aangekaart en wij delen de oproep van de heer Schefferlie. Juist omdat het dergelijke financiële consequenties heeft, is het belangrijk om dat in samenhang met allerlei andere investeringen en ook ons investeringsplafond te zien.

De voorzitter: De heer Van Veen.

De heer Van Veen: Ik sluit me aan bij raadslid Hamann en de heer Houtepen.

De voorzitter: De heer Foppen.

De heer Foppen: Voorzitter. Ook ik zou me aan willen sluiten bij de heer Houtepen, juist ook omdat dit, zoals mevrouw Hamann al aankaartte, een visiedocument is. Omdat je misschien nog niet alle financiële consequenties kunt overwegen, is het heel erg belangrijk dat je eerst het beleid vaststelt en dat daarna het geld volgt. Later is er, zoals

volgens mij de wethouder ook in B&A heeft aangegeven, nog genoeg ruimte om hierin te prioriteren.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Pagter.

De heer De Pagter: Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Foppen, mevrouw Hamann en de heer Houtepen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Tekir.

De heer Tekir: Dank u wel, voorzitter. Ook D66 kan instemmen met een uitstel. Voor een motivering sluit ik me aan bij mevrouw Van Oversteeg.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Groot.

Mevrouw De Groot: Dank u wel. Wij sluiten ons aan bij de heer Houtepen en de heer Foppen. Go!

De voorzitter: Dank u wel. Dan concludeer ik dat een meerderheid ervoor is om het voorstel op de agenda te laten staan.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Vaststellen notulen voorgaande raadsvergadering en parallelsessies.

De notulen van de raadsvergadering van 13 april 2023, alsmede de verslagen van de parallelsessies 20230406 BA Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, I&O thema Evenementenveiligheid, 20230412 I&O Verduurzaming vastgoed, 20230412 B&A Wijziging WMO-verordening en 20230412 I&O Verordening Alcoholwet, worden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming ongewijzigd vastgesteld.

5. Vragenuurtje raadsleden, informatie vanuit college

De voorzitter: Dames en heren. Er zijn tijdig twee vragen ontvangen. Het woord is allereerst aan mevrouw De Groot van de PvdA.

Mevrouw De Groot: Dank, voorzitter. Even kleine toevoeging: Deze vragen worden ook namens D66 gesteld.
In de afgelopen weken zijn we meermaals opgeschrikt door geweld dat is gebruikt tegen de LHBTI^{+}-gemeenschap: aanvallen op jongeren die bij deze groepen horen, mishandelingen en homofobe spreekkoren. Daarom riepen COC Nederland en 20 regionale COC-verenigingen vorige week in een open brief op om het voorbeeld van COC Eindhoven en regio te volgen om een Regenboogvlag of een andere LHBTI^{+}-gemeenschapsvlag uit te hangen. Die oproep was onder andere aan gemeenten gericht, om op die manier solidariteit te tonen aan de Regenbooggemeenschap, om samen te laten zien dat liefde sterker is dan haat en te tonen dat Nederland geweld tegen de Regenbooggemeenschap niet tolereert. De vlag wapperde bij talloze gemeenten, waaronder Vijfheerenlanden, Dordrecht, Nieuwegein en Tiel, maar ook bij grote

gemeenten als Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht, evenals bij de provinciehuizen in Gelderland, Noord Brabant en Noord-Holland.
Voorzitter. De vraag namens onze fracties is eigenlijk heel simpel: hoe kan het dat wij in Gorinchem, een Regenboogstad en Stad van Tolerantie, deze vlag niet hebben laten wapperen op zaterdag 15 april? Waarom hebben wij geen gehoor gegeven aan deze oproep van het COC? Indien dit komt door het bestaande vlaggenprotocol, is het dan mogelijk om hiervoor in de toekomst wel ruimte te creëren? Zo'n simpele oproep om solidariteit te tonen kan toch niet teveel gevraagd zijn?
Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Namens het college zal wethouder Dansen een antwoord geven.

Wethouder mevrouw Dansen: Dank u wel, voorzitter. Het is inderdaad zo dat diverse gemeenten de vlag hebben laten wapperen. In Gorinchem hebben wij in ons vlaggenprotocol afgesproken dat wij de Regenboogvlag dit jaar laten wapperen op vrijdag 9 december, op 17 mei en op 11 oktober. Afwijkingen van het vlaggenprotocol zijn alleen mogelijk als de gemeenteraad dat wil. Dus als u graag gewild had dat wij dat gingen doen, had daar een verzoek voor moeten komen vanuit de gemeenteraad en dan hadden wij kunnen kijken of het kon. Maar ik wil u wel meegeven dat we afspraken hebben gemaakt met betrekking tot het vlaggenprotocol. Hoe sympathiek de reden ook is, en hoe graag we dat dan ook willen doen, je stelt hem niet vast om je er niet aan te houden.

Mevrouw De Groot: Voorzitter, mag ik nog een vervolgvraag stellen?

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw De Groot: Ik snap op zich wel dat de gemeenteraad zoiets zou moeten vaststellen, maar ook vanuit het college is bijvoorbeeld niet de vraag gekomen om dat te doen. Als college had u, gelet op de oproep, ook kunnen voorstellen de vlag te laten wapperen op zaterdag 15 april.

Wethouder mevrouw Dansen: Dat is inderdaad waar, maar ook vanuit de PvdA of de gemeenteraad is niet de vraag gekomen om het te doen. We hebben het niet gedaan, sorry, maar binnen onze mogelijkheden en binnen de afspraken die we gemaakt hebben zou het ook niet terecht zijn als het college zou voorstellen het te doen. Dat moet dan echt uit de raad komen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Krol, ChristenUnie/SGP.

De heer Krol: Dank u wel, voorzitter. In de periode 2015- 2018 was ik zelf beroepsmatig nauw betrokken bij de maatschappelijke opvang in Dordrecht, de opvanglocatie voor daklozen uit de gehele regio. We hadden toen veel zorgmijders op straat. Er waren te weinig bedden als gevolg van onder andere bezuinigingen op klinische bedden in de GGZ en de nasleep van de financiële crisis. De laatste jaren zijn er heel veel slagen gemaakt in de maatschappelijke opvang. Groot is daarom ook de schrik dat de toestroom nu blijkbaar zo groot is dat mensen de toegang wordt geweigerd en zelf moeten uitzoeken hoe ze de nacht doorkomen. Wat toen bij mij veel indruk maakte, was de paar keer dat ik mensen

tegenkwam die ik kende vanuit Gorinchem, waaronder een jeugdvriend. Het deed bij mij het besef opkomen dat er maar één dominosteentje in je leven hoeft om te vallen en er komt een kettingreactie met relatie, werkhuis, psychisch vastlopen, je pijn verdoven, niet meer durven of kunnen aankloppen bij je sociale netwerk. Maar het mag niet zo zijn dat mensen niet de hulp krijgen die ze nodig hebben.
Op grond van het bericht uit Dordrecht dat mensen de toegang wordt geweigerd in de maatschappelijke opvang, heb ik de volgende vragen aan het college. Is bekend of en hoeveel Gorcumse daklozen de toegang tot de maatschappelijke opvang is geweigerd in verband met gebrek aan capaciteit? Daarmee wil ik niet zeggen dat de situatie voor Gorcumers urgenter is dan voor andere daklozen, maar wij zitten hier als Gorcumse gemeenteraad.
Tweede vraag. Hoe kijkt het college ertegenaan dat kwetsbare burgers in het slechtste geval buiten moeten overnachten?
Derde vraag. Welke ontwikkelingen zijn er, of zijn voorzien, om de daklozenproblematiek in Gorinchem zelf op te lossen? Ik wil er eigenlijk aan toevoegen: is er bereidheid om ook in overleg te treden met de centrumgemeente Dordrecht om te schakelen over oplossingen voor de huidige acute situatie?
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Dansen namens het college.

Wethouder mevrouw Dansen: Dank u wel, voorzitter. Het was ons bekend dat er capaciteitsproblemen waren. Dat is ook een landelijk beeld. Dat dit recentelijk heeft geleid tot daadwerkelijke weigering van de toegang in Dordrecht was ons nog niet bekend. We hebben navraag gedaan bij de centrumgemeente Dordrecht en de capaciteitsproblemen spelen al langer en worden enigszins verbloemd door het feit dat sinds medio december de winteropvang open was en min of meer gebruikt werd als overloop voor de Kromhout, zijnde de maatschappelijke opvang. Nu de winteropvang voor deze winter definitief is gesloten, merken we de effecten van het grote aantal aanmeldingen, in combinatie met nog steeds beperkte door- en uitstroom in de maatschappelijke opvang. Het knelt daar sinds eind maart. Omdat de temperatuur tot circa 7 april nog vrij laag was, heeft het Leger des Heils in de periode van 20 maart tot 7 april besloten geen mensen te weigeren en was de bezetting van het Kromhout hoger dan de 30 crisisplekken. Dus ook daar knelde het. Sinds 7 april werkt het Leger des Heils echter weer gewoon volgens aanmelding en sindsdien worden eigenlijk elke dag een aantal mensen geweigerd. Het aantal ligt tussen twee en zeven personen per dag in Dordrecht. Het is niet bekend hoeveel Gorcumers dit betreft. De reden daarvoor is dat het Leger des Heils vanwege de hoge druk is gestopt met de intakes, omdat de aanmelders toch geen plek onthouden kon worden. Hierdoor is een beperkte hoeveelheid informatie opgehaald, BSN en telefoonnummer. Vandaag is echter wel een check gedaan door de toegangspoort op mensen die zich sinds 7 april hebben gemeld en hieruit is gebleken dat van de acht melders twee werden afgewezen vanwege geen regiobinding – dat is een reden waarom je er niet naar binnen mag –, en dus zeker geen Gorcumers.
Wij vinden het natuurlijk zeer onwenselijk dat mensen niet toegelaten kunnen worden om te overnachten, maar een gevolg van de huidige ontwikkelingen, waarin tegelijkertijd sprake is van een wooncrisis, een bestaanszekerheidscrisis, waardoor je oplopende

schulden en huisuitzettingen krijgt, de GGZ-crisis, met langere wachttijden voor uitstroom naar een woonoplossing, en een asielcrisis, zorgt voor nog meer schaarste. Het is dus een groot probleem. Alleen met preventieve maatregelen valt het niet meer te voorkomen. Het is niet een regionaal, maar een landelijk probleem. De centrumgemeente Dordrecht is verantwoordelijk voor het organiseren van de daklozenopvang. Dat is haar wettelijke taak en ze doet er alles aan om op korte termijn de situatie de normaliseren. Er zijn overigens ook vragen gesteld in de gemeenteraad van Dordrecht en de wethouder heeft toegezegd dat de gemeente Dordrecht op zeer korte termijn aan een aantal oplossingen gaat werken.
Dan vraagt u nog welke ontwikkelingen zijn voorzien om de daklozenproblematiek in Gorinchem zelf op te lossen. Ik zei al eerder dat het organiseren van de daklozenopvang een wettelijke taak is van de centrumgemeente Dordrecht. Wij zetten vooral in op vroegtijdige signalering van de oplopende problemen en werken in onze regio samen in preventie en nazorg, maar ook om te komen tot uitbreiding van de regionale opvangcapaciteit. Dat doen we via de regionale agenda AKG, waar ik zelf ook in mag zitten. Een structurele opvangcapaciteit in Gorinchem is niet voorzien en ook niet gewenst.

De heer Krol: Een aanvullende vraag, want misschien heb ik iets gemist. Bent u wel bereid om u hard te maken in de richting van Dordrecht om deze problematiek opgelost te krijgen?

Wethouder mevrouw Dansen: Natuurlijk. Zoals ik al zei: het is buitengewoon onwenselijk dat mensen niet ergens kunnen slapen.

De voorzitter: Dank u wel.

6. Hamerstukken

Geen.

7. Bespreekstukken

7.a Bestemmingsplan A27 (*2023-855436*)

De voorzitter: Dit bespreekstuk is op de agenda geplaatst bij besluit van de agendacommissie van 16 februari 2023. Hierover zijn geen sessies geweest en als dat het geval is, geldt intern de afspraak dat het per definitie als bespreekstuk wordt geagendeerd. Het woord is aan de heer Van Santen van de VVD.

De heer Van Santen: Voorzitter. Geen hamerstuk inderdaad, wel een bespreekstuk toch nog. Ik weet overigens dat het een bestemmingsplan is, maar goed, we komen steeds dichter bij de uitvoeringen van dit lange adem-traject en dan zijn er altijd actualiteiten die om de hoek komen kijken. Wat voor impact en gevolgen hebben die actualiteiten dan? Dan bedoel ik in dit geval een aantal recente mededelingen en uitspraken van Rijkswaterstaat. Het idee van uitbreiding is het verkeersinfarct tegengaan en om daar te komen, moeten we dat ook eerst grondig aanpakken, dus één stap terug om straks zeven banen vooruit te gaan. Daar ga ik voorlopig even vanuit, want tijdens de werkzaamheden

heeft het verkeer minder ruimte, meer afleiding onderweg en dus dreigen meer opstoppingen. Ook zal een ongeval nog ingrijpender zijn voor het doorgaande verkeer, en onthoud: het gaat over een behoorlijk lange periode van zo'n acht jaar. Nou, wat gaat Rijkswaterstaat daaraan doen? Dat valt recent te lezen: ze gaan inzetten op gedragsverandering om dagelijks 6.000 auto's minder in de spits te krijgen. Zij denken dat dit geen al te grote uitdaging is, want: bedrijven kunnen meer thuis laten werken, carpoolers stimuleren, of werktijden buiten de spitsuren houden. Nou, dat zouden zomaar eens een paar hele grote uitdagingen kunnen worden en er komt bij dat 80% van het verkeer op de A27 bestaat uit woon-werkverkeer. Er is ook geen directe spoorverbinding voor zover ik weet tussen Utrecht en Breda en ik denk dat iedereen ook weet dat gedragsverandering niet over één dag ijs gaat. Om een lang verhaal kort te maken: wij denken, net als vele anderen overigens, dat dit te rooskleurig gaat zijn en ook dat hierdoor toch veel sluipverkeer kan ontstaan in en rond Gorinchem. Dat moeten we als stad goed in de gaten houden en op bijsturen, digitaal overigens, in communicatie en ook fysiek waar nodig. Doen we dat niet, dan verleggen we het infarct naar onze stad, met alle gevolgen van dien, zoals we ook eerder hebben gezien: vrachtauto's met gevaarlijke stoffen door de stad, hulpdiensten die problemen gaan ervaren, scholieren op de fiets die in de knel komen. Nou, u snapt mijn punt. Tegelijkertijd zullen misschien ook wat kleine kansen ontstaan in die nieuwe routes, en dan denk ik aan bijvoorbeeld de veren, maar er zijn ook andere ideeën daarbij, of wensen, vanuit de inwoners ook, om niet direct terug te gaan keren in de auto wanneer de werkzaamheden klaar zijn. Dat kunnen we eventueel ook aanmoedigen natuurlijk, vandaar dat de fractie van de VVD samen met de fractie van Gorcum Actief een motie indient waarin het college wordt opgeroepen specifiek hierop toe te zien en zowel het sluipverkeer als de langetermijnmogelijkheden van alternatieve routes goed in beeld te houden voor onze raad en stad.
Dank u wel.

Motie M1: Alternatieve routes A27
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 20 april 2023;
verzoekt het college:
- tijdens de werkzaamheden aan de A27 de doorstroming en mogelijkheden van alternatieve routes scherp in beeld te houden en daarop bij te sturen waar nodig;
- eventueel meer permanente mogelijkheden van alternatieve routes tijdig aan de raad terug te koppelen.

Motivering
Gedurende de langdurige werkzaamheden aan de A27 heeft het verkeer minder ruimte en meer afleiding onderweg. Hierdoor dreigen meer opstoppingen te ontstaan. Ook zal een ongeval nog ingrijpender zijn voor het doorgaande verkeer. De oplossing van Rijkswaterstaat om minder auto's in de spits te krijgen en daarbij in te zetten op gedragsverandering kan wellicht niet het gewenste effect hebben. Daarbij verleggen ze de verantwoordelijkheid grotendeels naar de bedrijven. Veel mensen zullen dan ook gebruik gaan maken van alternatieve routes. Deze kunnen voor veel sluipverkeer zorgen. Het is daarom wenselijk hierop bij te sturen waar nodig. Ook kunnen (nieuwe) alternatieve routes beter tot hun recht komen dan vooraf gedacht – met een sterke wens van inwoners deze te blijven benutten. Daarbij valt bijvoorbeeld ook te denken aan extra veerdiensten of verbindingen. In die gevallen is het goed hiervan de raad tijdig op de hoogte te stellen.

De heer Van Houwelingen: Voorzitter, ik wil hierover even een vraag stellen. Gelden die alternatieven en het bijsturen daarop ook voor eventuele OV-verbindingen?

De heer Van Santen: Ja, het geldt voor alles, want het zijn onvoorziene dingen en dus zou het van alles kunnen zijn.

De voorzitter: Als er verder geen vragen of opmerkingen meer zijn, brengen we de motie in stemming en daarna het voorstel.

De heer Tekir: Indien mogelijk, zou mijn fractie wel een reactie van het college op prijs stellen, om de motie te kunnen afwegen.

De voorzitter: Prima. Ik geef wethouder Molengraaf het woord.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter. De heer Van Santen stelt een terecht punt aan de orde, denk ik. We kunnen allemaal op onze klompen aanvoelen dat de verbouwing van de A27 ontzettend veel impact zal hebben. We zien dat Gorinchem al jaren op het nieuws is, maar dat is dan meestal omdat er een file staat. Als er verbouwingen gaan plaatsvinden aan die weg, zal dat voorlopig nog een heel heikel punt blijven. Al in de vorige periode is gestart met een aanpak 'Minder hinder'. Daarbij hebben alle gemeenten langs de A27 van Houten tot het knooppunt Hooipolder de handen ineen geslagen met de waterschappen en de provincies om maatregelen te bedenken om de hinder zoveel mogelijk te beperken. We hebben met Rijkswaterstaat ook afgesproken dat er altijd twee banen openblijven om het verkeer heen en weer te laten gaan en ook de bus kan blijven rijden. Maar er is nog veel meer mogelijk en het is zeker niet zo – uit de manier waarop u het zei zou je dat kunnen afleiden – , dat Rijkswaterstaat denkt van "nou, een paar gedragsveranderingen en dan komt het wel goed". Vandaag nog heb ik hierover een vergadering bijgewoond en daar zitten ze ook met knikkende knieën om dit project op een goede manier in goede banen te leiden. Het is een ontzettend ingewikkeld traject, er komt ontzettend veel bij kijken en er wordt zeker niet lichtvaardig gedacht over wat dit gaat betekenen voor de automobilisten, voor de mensen die naar hun werk moeten.
Naast alle gemeenten, waterschappen en provincies zijn ook de werkgevers aangehaakt. We houden elkaar goed op de hoogte van wat er aan zit te komen. Dus dat loopt allemaal. en Rijkswaterstaat heeft ook een monitoringstool ontwikkeld om goed de verkeersstromen in de gaten te houden. We zetten alles op alles om die informatie ook bij mensen te krijgen, bijvoorbeeld via een app, want communicatie is hier, denk ik ook een sleutelwoord.
Tegelijkertijd willen we ook inzetten op alternatieve vormen van transport. We willen het eigenlijk ook zien als een kans om mensen uit de auto te krijgen en te houden, en daarvoor moet de busverbinding natuurlijk ook opgewaardeerd worden, maar ook Riveer is in onderhandeling met Rijkswaterstaat om extra diensten te gaan draaien. Er komt een verlenging van de vaartijden naar Werkendam en Hardinxveld, een halfuur in de ochtend en een halfuur in de avond extra erbij, en een extra veerverbinding Sleeuwijk-Gorinchem vluchthaven met drie afvaarten per uur. Het is echt een enorm pakket aan maatregelen, en daar dragen wij ook aan bij als gemeenten; een aantal miljoenen gaat daarin zitten. Omdat ik me kan voorstellen dat alle raden toch een beetje met deze zelfde vraag zitten, heb ik vanochtend voorgesteld een radenbijeenkomst te gaan houden, samen met Rijkswaterstaat, ik hoop in het najaar, waarin Rijkswaterstaat, maar ook de club van gemeenten die de 'Minder hinder'- aanpak doen, alle raden langs de lijn, hier in Gorinchem, als het even kan, bij gaan praten over alle ontwikkelingen en maatregelen.

Wat dat betreft gaat u op uw wenken bediend worden, want het project gaat nu ook echt de nieuwe fase in dat er schoppen in de grond gaan en dat we gaan zien dat er gewerkt gaat worden aan die A27.
De motie past heel goed bij de aanpak die we willen, want we willen ook echt van de maatregelen die we nemen om de hinder te beperken leren en kijken of we daarvan een aantal maatregelen zouden kunnen doorzetten, ook na die tijd, want ik denk dat we zo langzamerhand in Nederland wel weten dat we wel heel veel asfalt bij kunnen leggen, maar dat er ook heel veel auto's bij komen, en hoe meer asfalt je legt, hoe drukker het soms wordt. Dus of zeg maar op de langere termijn op de A27 de problemen ook permanent opgelost zullen worden: ja, er zullen altijd calamiteiten zijn, er kan altijd een aanrijding zijn of de brug open, of wat dan ook. Ik weet overigens niet of de brug nog open kan tegen die tijd, nou ja, vast nog wel een stukje! Maar in ieder geval willen we daar lessen uit trekken, dus die motie past daar heel goed bij. Wat mij betreft is het een extra stimulans voor het college om u goed op de hoogte te houden en te kijken welke maatregelen ons permanent winst op gaan leveren.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Even korte reactie, voorzitter. Wij hebben laatst schriftelijke vragen ingediend over de brug, of hopelijk bruggen, over de A27. Onze laatste vraag was: zullen we Rijkswaterstaat anders uitnodigen hier? Ik hoorde de wethouder daarop zojuist eigenlijk antwoord geven en daar ben ik blij mee. Daarvoor wil ik de wethouder graag bedanken. Verder bestempelen wij de motie, juist door de uitleg van de wethouder, als overbodig, omdat dit klaarblijkelijk al gebeurt en in volle gang is.

De voorzitter: Dank u. Geen anderen die het woord wensen, stel ik vast. Dan gaan we stemmen, eerst over de motie daarna over het voorstel. Ik kijk even rond of er mensen zijn die een stemverklaring wensen af te leggen. De heer Foppen.

De heer Foppen: Voorzitter. Wij zullen voor de motie van de VVD stemmen, simpelweg omdat die oproept om juist op het moment dat de snelweg wordt aangepakt, de doorstroming blijvend te verbeteren. Iedere maatregel waarnaar daarbij extra gekeken kan worden en waarmee we geholpen kunnen worden, is daarbij winst. Dus wij zullen voor de motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Tekir.

De heer Tekir: Dank u wel, voorzitter, en dank aan het college voor de toelichting. De vraag die wij hadden was vooral: het lijkt zo vanzelfsprekend wat in deze motie wordt voorgesteld, is het wel nodig? Uit de reactie van het college blijkt eigenlijk dat het volledig overbodig is en dat het college al op de goede weg is, tot aan overleggen die vandaag zijn gevoerd, dus wat ons betreft: als hier geen extra acties uit volgen, en dat is wat we begrijpen, beschouwen wij deze motie als overbodig en stemmen wij tegen.

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen de motie steunen, zeker ook met de gedachte dat dit een groot risico met zich mee gaat brengen voor veel sluipverkeer door de stad, waardoor wij juist denken dat dit heel belangrijk is en een goede stok achter de deur voor het college om hiervoor aandacht te houden.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. Wij zijn mede-indiener van deze motie, juist ook omdat we ons zorgen maken over de bereikbaarheid van Gorinchem, en met name het bedrijfsleven. Het IKG is natuurlijk vertegenwoordigd in dat overleg, dat is mooi, maar we houden graag een vinger aan de pols dus. Wij gaan dus door met die motie.

De voorzitter: Dank u wel.

Motie M1 wordt hierop in stemming gebracht en met 18 tegen 4 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden Bahlmann, Boutachkourt, Foppen, Klein, Van Gammeren, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Koçak, Krol, mw. Metz, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Van der Geest, mw. Van Oversteeg en Tekir.

De voorzitter: Dan breng ik nu het raadsvoorstel in stemming.

Het raadsvoorstel wordt in stemming gebracht en met 22 stemmen voor en 0 stemmen tegen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Foppen, Klein, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Koçak, Krol, mw. Metz, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De heer Van der Geest: Voorzitter. Er klopt iets niet met de telling, want er zijn twee raadsleden afwezig, zodat het totaal aantal stemmen 23 zou moeten bedragen en niet 22. Dat geldt zowel voor de motie als voor het raadsvoorstel.

De voorzitter: Het eindresultaat klopt in ieder geval wel. We zullen nog even technisch nakijken wat er precies aan de hand is, want het moeten inderdaad 23 stemmen zijn. Het raadsvoorstel is hiermee in ieder geval wel aangenomen.

De heer Van der Geest: Als ik het zo snel bekijk, ontbreekt in de stemmingsuitslag een lid van de fractie Stadsbelang, en wel mevrouw Willemijn Loderus.

De voorzitter: Is genoteerd. Dank voor de oplettendheid. Het zal gecorrigeerd worden.

7.b Zienswijze wijziging verordening individuele Inkomenstoeslag (*2023-855100*)

De voorzitter: Het voorstel is als bespreekstuk geagendeerd, omdat er geen sessies over zijn geweest. Hiervoor hadden zich geen sprekers aangemeld, maar ik zie dat de heer Krol toch het woord wenst.

De heer Krol: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag de complimenten aan het college en Avres overbrengen voor het feit dat nu een breder bereik van deze regeling geëffectueerd kan worden.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel.

Zonder hoofdelijke stemming hierna wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7.c Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) (*2023-841932*)

De voorzitter: Er hebben zich de nodige sprekers aangemeld. Ik begin met mevrouw Hamann van Gorcum Actief.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt het Integraal Huisvestingsplan voor onderwijs met een uitvoeringsprogramma voor de komende vijf jaar, een investeringsprogramma in schoolgebouwen van 25 miljoen euro, waarover gedeeltelijk al besloten is in de vorige raadsperiode en waarvoor we gedeeltelijk middelen moeten zien te vinden in de komende perspectiefnota's. Dan zullen wij dieper ingaan op de financiën, maar nu staat het visiedocument ter discussie.
Het IHP is een hele mooie en goede basis om van hieruit verdere keuzes te maken. Wij danken iedereen die meegewerkt heeft aan dit IHP, ook alle mensen uit het onderwijsveld die dit steunen. Wij kunnen lang en kort praten over de stenen, over visie, over beleidsdoelen, maar het zijn de mensen die in het onderwijs werken die het verschil kunnen maken. Tijdens de coronajaren hebben we bijzondere inspanningen van hen gezien, chapeau daarvoor, en ook nu, postcorona, is er veel met de jeugd aan de hand. Het beleidsdoel, veiligheid op school – op school moeten leerlingen zich veilig weten en veilig voelen – wordt in dit IHP als bijna vanzelfsprekend benoemd, maar zal een behoorlijke opgave zijn voor de mensen die hier werken. En dan komen er ook nog nieuwe ontwikkelingen op de scholen af, zoals inclusief onderwijs. Telde De Burcht voor speciaal onderwijs eerst nog 233 kinderen, nu zijn dat er 94 en worden het er wellicht nog minder, want deze kinderen gaan voortaan naar gewone basisscholen.
De beleidsdoelen in dit IHP zijn bepaald geen sinecure. Beleidsdoel nummer 4 is de wijkfunctie, zowel in de openbare ruimte als in de scholen zelf. Ook die vinden wij heel belangrijk, en zeker de brede scholen zouden ontmoetingscentra in de wijken kunnen zijn. Het sluit in ieder geval heel mooi aan bij het coalitieakkoord om wijkgericht te werken. Ook daarmee is nog een wereld te winnen. De gemeente heeft in feite alleen de wettelijke taak om voor voldoende goede schoolgebouwen te zorgen en ook een wettelijke taak voor duurzaamheid. Volgens de Klimaatwet hebben we zeven jaar de tijd om de CO_2-uitstoot te halveren. Ook dat is geen sinecure. Gorinchem heeft voor voortgezet onderwijs een regiofunctie, gemiddeld 70% van de leerlingen komt uit de regio, maar de Rijksmiddelen hiervoor schieten tekort. Dat weten we allemaal. Gorinchem zal dus alle zeilen moeten bijzetten.
Ook bij verduurzaming staan gemeenten en scholen voor een immense opgave, maar we moeten de Klimaatwet wel uitvoeren. Het Rijk betaalt 1/3de deel, de gemeente en de schoolbesturen moeten 2/3de deel bij elkaar sprokkelen van de kosten. De normbedragen

van de Rijksoverheid zijn dus lang niet toereikend, en dan te bedenken dat we kampen met ook nog achterstallig onderhoud aan veel bestaande schoolgebouwen. Ik noem er even een paar als voorbeeld: Samen Onderwegschool Van Goudoeverstraat, Anne Frankschool, de JP Waaleschool, Uilenhof, Lingewaal College. We hebben het allemaal kunnen zien in dit IHP. Daarom dienen wij nu een motie in om prioriteit te geven aan de wettelijke taken die de gemeente heeft:

Motie M2: Integraal Huisvestingsplan onderwijs
De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 20 april 2023;
verzoekt het college:
- bij het uitvoeringsprogramma in het IHP prioriteit te geven aan de wettelijk verplichte taken van de gemeente;
- bij de afweging van investeringen binnen de financiële randvoorwaarden zoals investerings- en schuldenplafond te blijven.

Motivering
Het IHP is een richtinggevend beleidskader waarin grote ambities zijn verwoord. Om dat te kunnen waarmaken zijn veel grote investeringen in onderwijsgebouwen noodzakelijk. Dit ambitieuze plan kan op gespannen voet komen te staan met de financiële mogelijkheden van de gemeente door bijvoorbeeld stijgende rente, hogere bouwkosten en reductie van de inkomsten uit het gemeentefonds. Om deze redenen vinden wij het verstandig om richting aan prioriteiten te geven binnen de financiële beleidskaders van de gemeente Gorinchem.

Voorzitter. Tenslotte hebben wij nog enkele vragen aan het college. Parallel aan dit IHP is er een voorstel verduurzaming gemeentelijk vastgoed, waarop diverse schoolgebouwen prijken, zoals Gildenplein en Schuttersplein. Wij vragen ons af: hoe zit dat nou eigenlijk? Het IHP gaat toch ook over verduurzaming van schoolgebouwen? Waar ligt die scheidslijn? Maar goed, linksom of rechtsom, in beide gevallen zijn de maatregelen nodig en ook grote investeringen.
Ten slotte missen we in het IHP nog de internationale schakelklas. Misschien kan het college daar iets over zeggen.
Dank u wel.

Mevrouw De Groot: Ik heb even een verduidelijkingsvraag. U zegt dat we prioriteit moeten geven aan de wettelijke kaders. Maar zegt u dan bijvoorbeeld dat we met duurzaamheid bijna energieneutraal moeten zijn en dat dat energieneutrale later wel komt, of wilt u dan bijvoorbeeld wel dat de gemeente als wettelijke taak heeft dat er energieneutraal gebouwd wordt, of gerenoveerd?

Mevrouw Hamann: Er is een Klimaatwet en ook dat is dus een wettelijke taak, naast gewoon huisvesting. Bij duurzaamheid gaat het dan over BENG of ENG. BENG is bijna energieneutraal en ENG is helemaal energieneutraal. Ik begrijp dat de wettelijke taak BENG is, dus als wij als gemeente willen dat een bepaald gebouw ENG wordt, zullen we zelf een extra inspanning moeten doen, denk ik. Maar we moeten minimaal die BENG halen, want dat is een opgave die de Klimaatwet meegeeft.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Groot, PvdA.

Mevrouw De Groot: Dank, voorzitter. Het IHP, een ambitievol document voor de toekomstbestendigheid van ons onderwijs, waarin we volop willen investeren in kwaliteit, gezondheid en inclusie. De Partij van de Arbeid kan dit uiteraard alleen maar

ondersteunen. Onderwijs is en blijft de plek waar we de kinderen van nu voor de toekomst klaarstomen. Daarbij laat het IHP duidelijk zien welke onderwijsgebouwen het hardst nieuwbouw dan wel renovatie nodig hebben. Er is actie nodig. Tegelijkertijd: met grote ambities komen ook grote kosten. Het voorstel dat er ligt is financieel toch wel onzeker, want waar halen we toch al dat geld vandaan? Tegelijkertijd hebben wij het over een ambitie die een periode van 15 jaar bestrijkt en in 15 jaar kan veel gebeuren. Denk aan landelijke ontwikkelingen en daarmee subsidies met betrekking tot het verduurzamen van onderwijsgebouwen. Ook zijn in het raadsvoorstel meerdere opties aangegeven over hoe we aan het geld kunnen komen om de investeringen te realiseren. Wij hebben er dan ook vertrouwen in dat tijdens de behandelingen van de komende perspectiefnota's meer duidelijkheid wordt geschapen over hoe en wat en dat we daar de integrale afweging kunnen maken ten aanzien van andere dossiers. We hebben het over veel geld dat wij moeten investeren, maar de waarde is maatschappelijk gezien misschien nog wel groter.
En dan de motie van Gorcum Actief. Waar we juist heel trots zijn op zulke grote ambities in het IHP, hebben we het gevoel dat deze motie eigenlijk die ambities naar beneden stelt. Neem bijvoorbeeld duurzaamheid, zoals ik net vroeg. In theoretische zin zijn we inderdaad minimaal verplicht om bijna energieneutraal te zijn, maar de klimaatdoelstellingen zijn ook duidelijk. We moeten in 2050 energieneutraal zijn. We kunnen deze kostenpost uitstellen, maar in the long run kost dat wel meer geld, want we kunnen, als we dan toch gaan investeren in ons onderwijs, net zo goed wat ons betreft investeren in energieneutrale gebouwen.

De voorzitter: Mevrouw Hamann, interruptie.

Mevrouw Hamann: De motie is juist bedoeld om wel aan deze doelen te gaan werken, door ze dus prioriteit te geven. Dus wij willen dat niét naar achteren schuiven, maar juist naar voren halen en zeker prioriteit geven. De opzet van de motie is: ga aan die klimaatdoelen werken.

Mevrouw De Groot: Dat snap ik, maar u zei net dat de wettelijke kaders goede gebouwen zijn en duurzaamheid en u had het bijvoorbeeld ook over wijkfuncties. Is dat dan niet meer een prioriteit?

Mevrouw Hamann: Het wijkgericht werken wordt genoemd in het IHP als een van de doelen bij schoolgebouwen, en dat kan natuurlijk gerealiseerd worden. Daar zijn ook andere afdelingen mee gemoeid dan school en onderwijs. Dat is niet per se de onderwijstaak. Het wijkgericht werken ligt in het veld eromheen zal ik maar zeggen.

Mevrouw De Groot: Duidelijk, dank u wel. Dat snappen we en we gaan er ook vanuit dat in eerste instantie die wettelijke taken uitgevoerd worden, maar wij vinden het ook belangrijk om bijvoorbeeld de wijkfunctie er goed bij te betrekken. Dus wij houden graag dat hoge ambitieniveau ook op die doelstellingen en daarom zullen wij vooralsnog niet de motie steunen. Maar we wachten ook graag het antwoord van de wethouder af.
Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Tekir, D66.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Laat ik over één ding duidelijk zijn: D66 is blij met de beleidsdoelstellingen zoals opgenomen voor onderwijshuisvesting. Ja, schoolgebouwen moeten een veilige en gezonde plek zijn. Ja, een schoolgebouw moet inclusief onderwijs mogelijk maken. Ja, een schoolgebouw moet duurzaam zijn. En ja, een schoolgebouw heeft een bredere functie in de buurt of in de wijk. Eén voor één doelstellingen waar de fractie van D66 zich in kan vinden. In onze visie op onderwijs zien wij kinderen namelijk opgroeien in een gezonde en veilige leeromgeving, waar plek is voor ieder kind, waar kinderen het belang van duurzaam leven wordt aangeleerd, door te zien en door te ervaren én door in verbinding te staan met de buitenwereld. Kortom, een mooi vergezicht, voorzitter. Waar de fractie van D66 wel mee worstelt, is de vraag in hoeverre al deze ambities haalbaar zijn. Ja, het zijn prachtige ambities, maar kunnen we ze ook realiseren, is er voldoende ruimte in de begroting? En het antwoord daarop, voorzitter, is spijtig genoeg 'nee'. De benodigde financiële ruimte is op dit moment niet voorhanden, zo staat letterlijk in het raadsvoorstel. Oftewel: dit IHP is op dit moment simpelweg niet uitvoerbaar. Dat er financiële onzekerheid op de lange termijn bestaat, zeg maar richting 2038, zouden wij ons goed kunnen voorstellen, dat gaat tenslotte over een bedrag van 132 miljoen euro, een fors bedrag, maar ook de plannen voor de korte termijn – en dan heb ik het over de eerste vijf jaar – zijn bij lange na niet zeker, terwijl ook op de korte termijn de benodigde investering fors is, namelijk 25 miljoen en dat bedrag van 25 miljoen kan nog oplopen omdat in de huidige raming niet alle kosten zijn opgenomen, zo valt te lezen in het IHP. Kortom, het lijkt de fractie van D66 eigenlijk een zinloze exercitie om ambities vast te stellen waarvan we bij voorbaat al weten dat ze niet haalbaar zijn. Die eerlijkheid verdient ook het onderwijsveld, aangezien deze plannen gezamenlijk worden opgesteld en hier een belofte ligt aan al die schoolbesturen. Die schoolbesturen mogen ervan uitgaan dat wij als gemeenteraad van Gorinchem realistisch begroten, instemmen met een plan en dat ook realiseren. En over realistisch begroten gesproken, voorzitter: wij vragen ons ook af hoe al deze investeringen zich verhouden tot het investeringsplafond van 5 miljoen euro. Daar is ook een motie over ingediend. Want de afspraak die een aantal jaren geleden in deze raad is gemaakt en waar we herhaaldelijk aan refereren is: een investeringsplafond van 5 miljoen euro per jaar, om de schulden beheersbaar te houden. De vraag die nu dan logischerwijs rijst is: gooien we die afspraak hiermee overboord? Ik ben wel benieuwd naar de reactie van het college, maar ook naar een reactie van de collega-raadsfracties. We weten namelijk nu al dat er geen investeringsruimte meer is voor 2023 en 2024, en ook in de jaren daarna is de ruimte simpelweg beperkt. En even een sidenoot: ik heb zeker de dekkingsbronnen in het raadsvoorstel gezien, waar mogelijk dekking uit zou kunnen volgen, maar vergeet niet: ook die opties zijn al lang en breed ingezet. Als je het hebt over de algemene reserves, dan zijn die in 2023 al ingezet om investeringen mogelijk te maken. Op enig moment bereik je een minimum, waardoor het niet meer verantwoord is om door te blijven investeren, tenzij je het schuldenplafond overboord gooit.

De voorzitter: Mevrouw Hamann, interruptie.

Mevrouw Hamann: Ja voorzitter, ik vraag me af of dit wel aan de orde is, want de heer Tekir heeft het over een investeringsplafond van 5 miljoen, en dat dat na twee jaar op is,

maar die discussie over het investeringsplatform hoort, denk ik, thuis bij de perspectiefnota en niet bij de onderwijsvisie.

De heer Tekir: Voorzitter, ik wil niet belerend overkomen, maar de afspraak die wij hebben gemaakt als gemeenteraad over een investeringsplafond betreft de complete begroting en niet enkel het thema onderwijs. Dus ja, die afspraak ligt er, daar verwijst u ook terecht naar in uw motie, dus ik snap uw opmerking eigenlijk niet zo goed.

Mevrouw Hamann: Nou, ik meende u te horen vragen "wat doen wij nu met het investeringsplafond?", en daar doen we op dit moment helemaal niks mee. Daar kunnen we bij financiën een keer over praten, maar dat is nu niet aan de orde, lijkt mij.

De heer Tekir: Dat is te makkelijk: we hebben een investeringsplafond, maar dat geldt alleen als we praten over financiën! Nee, dat investeringsplafond geldt gewoon het hele jaar. Het kan niet zo zijn dat het 364 dagen niet geldt en één dag wel. Dat vind ik echt te makkelijk.

Mevrouw Hamann: Dan heb ik de vraag, denk ik, verkeerd begrepen, want ik meende u toch echt te horen vragen "staat het investeringsplafond nu ter discussie?". Wat mij betreft staat het niet nu ter discussie, maar komt het vast wel een keertje in de discussie terecht als we over financiën praten en niet als we over onderwijs praten.

De heer Tekir: Nou, voorzitter, daarom stellen we die vraag, aangezien die afspraak nu dus geldt.

De heer Schefferlie: Voorzitter, ik wil graag even ingaan op de opmerking van mevrouw Hamann, als dat mag.

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Schefferlie: Als u zegt dat we het nu niet over het investeringsplafond moeten hebben, waarom dient u daar dan wel een motie over in?

Mevrouw Hamann: Wij dienen geen motie in over het investeringsplafond, wij dienen een motie in om binnen de plafonds te blijven. Er is ook een schuldenplafond trouwens.

De heer Schefferlie: Nou, dan dient u er toch een motie over in?

Mevrouw Hamann: Maar wij stellen het plafond zelf niet ter discussie en dat doet de heer Tekir wel.

De heer Schefferlie: Maar wat is dan het doel van die motie?

Mevrouw Hamann: Het doel van de motie is om binnen die plafonds te blijven.

De heer Schefferlie: Nou, dan heeft u het er toch over?

Mevrouw Hamann: Ja, maar het erover hebben wil niet zeggen dat je het ter discussie stelt om het te veranderen, te wijzigen, of iets dergelijks.

De voorzitter: Voldoende. De heer Tekir vervolge zijn betoog.

De heer Tekir: Ja, laat ik dat maar doen, want eerlijk gezegd begrijp ik het punt van mevrouw Hamann nog steeds niet.
Wat wel duidelijk is, voorzitter, is dat er hoe dan ook scherpe keuzes gemaakt moeten worden. Dit valt ook te lezen in het coalitieakkoord en dat is best wel frappant, want onder het kopje 'Onderwijshuisvesting' valt te lezen dat onderwijshuisvesting vraagt om durf en creativiteit, zodat bij gemeentelijke investeringen juiste en slimme keuzes gemaakt kunnen worden. Ja, hoé dan, als je die keuzes niet maakt? Dit IHP getuigt niet van gedurfde investeringen en al helemaal niet van keuzes. Het is eerder een wensenlijst en de fractie van D66 is bang dat het bij een wensenlijst blijft, als we die keuzes niet durven maken. Dat begint met het inzien van de realiteit. Welke investeringen halen we naar voren, welke investeringen moeten we temporiseren, welke ambities moeten we bijstellen? Duurzaamheidsambities bijvoorbeeld: delven die straks het onderspit als wij de realiteit niet inzien? Dit is een open vraag. Allerlei vragen zijn nu nog niet beantwoord omdat een prioritering in het geheel ontbreekt. En, voorzitter, deze kanttekening hoefden we niet te maken als dit voorstel alleen beslispunt 1 zou bevatten. Beslispunt 1 is namelijk het vaststellen van het IHP als een richtinggevend document. Met 'richtinggevend' kun je nog alle kanten op. Maar let wel: beslispunt 2 van dit raadsvoorstel is om in te stemmen met het uitvoeringsprogramma 2023 tot en met 2026, dus voor de eerste vijf jaar, en daar hangt een prijskaartje aan. Ik kan het niet mooier maken dan het is. In het IHP is een tabel opgenomen waarin staat dat het 25 miljoen euro kost en een simpele rekensom wijst nu uit dat dat gewoon niet haalbaar is in deze begroting. En mevrouw Hamann: ja, tenzij u nu het begrotingsplafond overboord gooit. Ik pleit daar niet voor, maar waar ik wel voor pleit, is dat we elkaar niet voor de gek houden door nu vanavond in te stemmen met ambities die niet haalbaar zijn, dat weten we nu al, en dan later een keer terug te gaan naar het onderwijsveld en zeggen van: ja, nee, sorry ja, eigenlijk hadden we gehoopt dat u zou bijleggen, maar aangezien u dat niet heeft gedaan, gaan wij het ook niet meer realiseren in de begroting. Nee, dat is te makkelijk. Dan willen wij nu liever het scherpe, pittige gesprek voeren, waarin we met elkaar bepalen wat wel wat niet, en dan duidelijkheid bieden aan het onderwijsveld.
Voorzitter, een afsluitende zin. Juist als het gaat om onderwijs, juist als onderwijspartij kiezen wij dan voor zekerheid. Bij onderwijs willen we geen vraagtekens, geen onzekerheden. We willen zekerheid. Liever één vogel in de hand dan tien in de lucht.
Dank u wel.

De voorzitter: De heer De Pagter, ChristenUnie/SGP.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Het raadsvoorstel inzake het IHP betreft een voorstel voor uitvoering van plannen voor de komende jaren. Het is een ambitieus plan en gaat over broodnodig onderhoud aan schoolgebouwen in de stad. Het onderwijs vormt een belangrijke schakel door onze samenleving. Het IHP gaat juist over het onderhoud dat nodig is om te voldoen aan de wettelijk vastgestelde eisen en om gebouwen te onderhouden om ook het onderwijs die belangrijke schakel in onze samenleving te laten zijn, onderhoud dat nodig is om een gezond leef- en leerklimaat te realiseren voor alle scholieren die naar school gaan op de scholen in onze stad.
Als fractie kunnen wij ons vinden in het raadsvoorstel. Toch zijn we ook kritisch en willen we een kanttekening plaatsen. Het is van belang dat wij als raad instemmen met het

voorstel. Het gaat tenslotte over jeugd, de jeugd heeft de toekomst en we moeten waarborgen dat er goede en gedegen schoolgebouwen zijn. Echter, instemmen met het raadsvoorstel betekent niet dat we nu ook direct instemmen met de financiën die daarmee gepaard gaan. Die volgen in de uitvoering. Vanuit onze fractie zullen we daarom ook scherp en kritisch kijken hoe we kunnen instemmen met ieder individueel plan voor uitvoering per school. We kunnen dan ook pas formeel groen licht geven op het moment dat er een heldere businesscase beschikbaar is voor elk plan. Er ligt een uitvoeringsplan op basis van de quickscan en de hoogste urgenties zijn bepaald in het IHP. Goed dat er ook scenario's ontwikkeld worden om het plan stap voor stap uit te voeren. Op basis van scenario's kun je pas later bepalen of het plan financieel uit kan, of dat je in de knel komt. Er is nu op basis van aannames gerekend. Dat hoort bij een globale inschatting van de kosten. Dat is altijd de manier van handelen geweest in dit huis. Je zet beleid uit voor de langere termijn. Dat doe je door een grove kostenraming daarvoor op te stellen. Het IHP gaat tenslotte over 20 jaar en dan is er ook een flink bedrag voor geraamd. We zien dit ook bij de mobiliteitsvisie, ook een visie voor de lange termijn met een hoge begroting. Daarvan voeren we de onderdelen ook per stuk uit en per plan beslissen we dan ook hoe de financiële kaart eruit ziet. Het IHP is dus niets anders. Grote plannen voor onze stad…

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter…

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Ik zou wel willen aantekenen dat de mobiliteitsvisie hierin wel wat anders is, omdat we daarvoor al van tevoren hebben gespaard in de reserve.

De heer De Pagter: Prima; ik kom daar zo meteen nog op terug.
Grote plannen voor onze stad, daar is onze raad vertrouwd mee als het goed is. Daarom bevreemdt het ons ook dat een aantal partijen, Democraten Gorinchem, CDA en D66, nu een andere koers willen varen en eerst een samenhang tussen financiën en plannen willen hebben. Dit is de omgekeerde volgorde volgens mij.

De heer Schefferlie: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Wij willen helemaal geen andere koers, wij willen een betrouwbare overheid zijn en een integrale afweging maken. Ik zal het u zo meteen toelichten, maar inhoudelijk heeft niemand gezegd dat we op een andere koers uit zijn.

De heer Tekir: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Ik heb ook een verduidelijkingsvraag. Ik hoor de heer De Pagter zeggen dat dit nog over ambities gaat en niet over financiën. Ik ben wel benieuwd hoe hij dan aankijkt tegen beslispunt 2, waarin de raad wordt gevraagd om in te stemmen met het uitvoeringsprogramma 2023 tot 2026, waar een flink prijskaartje onder hangt. Waar stemt u dan mee in?

De heer De Pagter: Wij stemmen zeker in met het uitvoeringsprogramma, want in het IHP is ook te lezen dat scenario's worden opgesteld en we zullen dus per onderdeel van dat uitvoeringsprogramma ook moeten bekijken hoe de financiën gerealiseerd gaan worden. Er staat nu een bedrag in opgenomen en dat kan ook lager uitvallen, of het kan zijn dat we plannen bij moeten stellen omdat we gewoon financieel ook niet alles uit kunnen. Dat is een financiële discussie; die voeren we met elkaar bij elk uitvoeringsplan als onderdeel van dit IHP.

De heer Tekir: Voorzitter, toch nog een aanvullende vraag. Het uitvoeringsprogramma zoals nu is opgenomen bevat vijf schoolgebouwen, met tot op de euro nauwkeurig uitgewerkt wat dat kost: bij elkaar opgeteld 25 miljoen euro, zoals ik al aangaf…

De heer De Pagter: Dat zijn aannames op basis van nieuwbouw. Per plan zal uitgevoerd moeten worden hoe we die plannen gaan realiseren. Het kan zijn dat er andere kostenplaatjes bij komen kijken, omdat we andere keuzes maken per school.

De heer Tekir: Maar zou u dan niet bij de vaststelling van het beleid, en dat is vanavond, al willen bepalen welke prioriteiten we stellen, dus op het moment dat het financieel gaat knellen, en het is duidelijk dat dat gaat gebeuren, dat we nu al aangeven: dan willen wij dié kant op, dan willen wij dát schoolgebouw?

De heer De Pagter: Er zijn nu plannen gemaakt op basis van aannames. Daar worden scenario’s voor gemaakt en het zou nu volgens mij niet juist zijn om op basis van aannames dingen vast te stellen. Het kan lager uitvallen, het kan hoger uitvallen. We zullen dat dus per casus moeten gaan bekijken.

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Dank u wel, voorzitter. Ik ben benieuwd of de heer De Pagter daarmee een hele grote winstwaarschuwing afgeeft aan al onze partners in het onderwijs, van “ja, we moeten nog maar zien of het allemaal straks echt lukt”.

De heer De Pagter: Dit plan is opgesteld in samenwerking met het onderwijs, dus de vragen die wij hier met elkaar bespreken, het plan dat we hier met elkaar bespreken en de financiële situatie zoals we ervoor staan zullen ook bij de onderwijspartners in het veld bekend zijn.

De heer Schefferlie: Ja, en u zegt er dus bij, van “nou ja, het is de bedoeling, maar of het financieel lukt, hoort u nog wel”?

De heer De Pagter: Dat zullen we per plan moeten gaan bekijken; dat lijkt me heel realistisch.
Ik ga door met mijn verhaal. Ik roep daarom ook op om geen wijzigingen van handelen te vragen en te vertragen, maar juist in te stemmen met dit plan en over te gaan tot uitvoering: werken aan het onderwijs en werken aan onze stad. De uitwerking van de langetermijnvisies is echter per onderdeel een uitvoeringsplan. De daadwerkelijke kosten kunnen anders liggen en verschillen. We stellen eisen aan goede scholen en de hoogste urgentie is bepaald met het voorliggende uitvoeringsprogramma. Daarom lijkt het ook dat

we nu akkoord moeten gaan met het raadsvoorstel, om te starten met de daadwerkelijke uitwerking van de scenario's, zodat we helderheid krijgen over de gebiedsgerichte programma's. In een latere fase zullen we dan de plannen op hun financiële ambities kunnen beoordelen. We zullen daarom ook als ChristenUnie/SGP kritisch zijn en scherp kijken naar elk plan. Het zal u ook niet verbazen dat onze fractie blij is dat het raadsvoorstel ook spreekt over sparen en reserveren voor de jaarlijkse kosten: kan het uit of kan het niet uit en als het niet uit kan, in welke vorm kan het dan wél? Creatief in de uitvoering, maar ook kritisch zijn op de begroting, kritisch op de uitvoering.
We roepen het college ook op om kritisch te zijn bij elk onderdeel van het uitvoeringsplan. Als voorbeeld vragen we ook kritisch te kijken naar de plannen richting het Uilenhof. Het Uilenhof is bijvoorbeeld een robuust en markant gebouw. Een gedegen bouwtechnisch onderzoek moet uitgevoerd worden. In de eerste versie van het IHP stond dat er nieuwbouw gepleegd moest worden, maar is dat echt nodig? Is dat kritisch onderbouwd met feiten? We zijn blij dat er nu breder gekeken wordt naar welke mogelijkheden er zijn: renovatie, verbouw, vernieuwbouw. We koesteren de kleinschaligheid van een aantal scholen. Juist deze kleinschaligheid zorgt er ook voor dat je gezien wordt als leerling. Dat is van groot belang voor een gezonde ontwikkeling van puber tot jongere tot jongvolwassene. Het is ook van groot belang dat docenten, conciërges en directies hun eigen leerlingen kennen en dat zij gezien worden. Het realiseren van een veilige omgeving, waar dit plan vol mee is, draagt bij aan de resultaten van die leerlingen in de toekomst, draagt bij aan een sociale, veilige woon-, werk- en leeromgeving, leerlingen die door deze kleinschaligheid sociaal en maatschappelijk zelfredzaam zijn. Renovatie, verbouw of nieuwbouw: hoe past het gebouw in de omgeving, en aandacht voor kleinschaligheid om dit te bewaren: dat is zowel maatschappelijk als financieel van groot belang.
Voorzitter. Zoals eerder gezegd, zijn we positief gestemd over het raadsvoorstel. Wij willen het college ook het vertrouwen geven om met het uitvoeringsprogramma bij te dragen aan het realiseren van het best mogelijke schoolklimaat voor jongeren op onze scholen, zodat dit een bijdrage mag leveren aan hun goede start in onze samenleving.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Veen, Stadsbelang.

De heer Van Veen: Voorzitter. Vorige maand, tijdens uw afwezigheid in de raadsvergadering, heb ik in mijn betoog over een heel saai financieel onderwerp de lat heel hoog gelegd om te kunnen 'shinen'. Ik kan niet beloven dat ik dat niveau nog een keer aantik vandaag!
Geachte voorzitter. Voor ons ligt het Integraal Huisvestingsplan 2023 2038, een goed plan, door alle raadsleden ook tijdens de afgelopen B&A-sessie als zodanig benoemd. Op de inhoud kan dus eigenlijk niets aan te merken zijn: bestaand beleid dat wordt doorgetrokken vanuit het vorige college, met alle egards voor het huidige college, en niet te vergeten het vorige college. Ook dat mag wel eens gezegd worden. Het moet ook wel een heel goed voorstel zijn. Ik herinner mij nog de perspectiefnota van verleden jaar, toen wij voorstelden het IHP even in de koelkast te zetten. Nou, het huis was te klein! Ik werd nog net niet door hijgerige raadsleden met een ippon in een wurggreep gelegd. Durven ze

wel! Ik chargeer heel erg, voorzitter – voordat er een onderzoek komt naar grensoverschrijdend gedrag!
Nogmaals, het moest wel een goed voorstel zijn. Als ik het raadsvoorstel zo lees, kan mijn partij zich hier volledig in vinden. Ik vind het een goed onderbouwd en duidelijk voorstel. Zoals we kunnen lezen, zetten we op dit moment financieel gezien nog niets vast. Een vaak gehoord argument tijdens de B&A was om het IHP integraal af te wegen. Nou, voorzitter, daar kan ik me helemaal in vinden. Natuurlijk moeten we een integrale afweging maken, en dat doen we juist door het IHP vandaag vast te stellen en dat in de perspectiefnota op te nemen, want juist in de perspectiefnota wordt een integrale afweging gemaakt en vindt de financiële vertaalslag plaats. Als je namelijk het IHP bij de perspectiefnota buiten beschouwing zou laten, wordt een perspectiefnota opgesteld met onjuiste afwegingen. Tijdens de sessies van de perspectiefnota zien we de voorgestelde afwegingen en de financiële gevolgen en kunnen we er van alles en nog wat van vinden. De genoemde businesscases komen ook nog via separate raadsvoorstellen naar de raad terug en in de toekomst zijn er nog tal van beslismomenten voor de raad.
Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Foppen, SP.

De heer Foppen: Voorzitter, dank u wel. Laat ik beginnen met een vraag. Wie waren wij zonder onderwijs? Gorinchem is een onderwijsstad met een sterke regiofunctie en die twee hangen integraal met elkaar samen. Om die regiofunctie te behouden, en dus het belang van het onderwijs te waarborgen, zijn er gewoon forse investeringen noodzakelijk. Er zijn immers diverse onderwijsgebouwen aan verbouwing of renovatie toe, simpelweg omdat ze sterk verouderd zijn. Ook zijn er naast deze uitdagingen diverse andere uitdagingen. Denk daarbij aan uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, demografische ontwikkelingen en ontwikkelingen op het gebied van de kwaliteitseisen van de diverse onderwijsgebouwen. Als Gorinchem haar positie als onderwijsstad wil behouden, is het simpelweg van belang om die forse investeringen te doen, want nogmaals: wie waren wij zonder onderwijs?
Wat de SP betreft biedt het plan dat nu voorligt goed het hoofd aan die diverse uitdagingen, zoals wij ook in B&A aangegeven hebben. Het is dan ook niet meer dan logisch dat daar een fors prijskaartje aan hangt. Net zoals diverse andere fracties heeft ook de SP haar zorgen over dat prijskaartje. Anderzijds is het wel zo dat het college in het raadsvoorstel met een 7-puntenplan komt om juist dat financiële risico zo goed als mogelijk te dekken. Gelet op de ambitie die we hebben, is het ook logisch dat je niet meteen het grote bedrag op kunt hoesten, maar dat je met een soortement ambitieplan komt met 7 punten om dat prijskaartje te dekken. De SP geeft daar het college het volste vertrouwen in, maar wel zullen we scherp kijken naar het financiële overzicht dat tijdens de perspectiefnota gepresenteerd zal worden.
Afrondend kom ik bij de motie van Gorcum Actief. In alle eerlijkheid vinden we dat wel een lastige motie. In het tweede punt wordt het college verzocht binnen het investerings- en schuldenplafond te blijven. Ik mag hopen dat we dat gaan doen, juist ook omdat we dat als gemeenteraad al vastgesteld hebben. In het eerste punt wordt voorgesteld bij het uitvoeringsprogramma in het IHP prioriteit te geven aan de wettelijk verplichte taken van de gemeente. Ik ben heel erg benieuwd hoe het college dat leest, omdat het niet zo mag

zijn dat we gaan minderen op die onderwijsambitie, omdat het zo belangrijk is voor Gorinchem. Dus we wachten het advies over deze motie af wat betreft het stemgedrag van de SP.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Houtepen, VVD.

De heer Houtepen: Voorzitter. Voor ons ligt ter besluitvorming het Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2023 2038, oftewel een document waarin de visie voor 16 jaar wordt vastgelegd waar we als gemeente heen willen op het gebied van huisvesting voor onze onderwijsinstellingen, en minstens zo belangrijk: op welke manier wij invulling geven aan onze zorgplicht op dit terrein en tevens aan onze regiofunctie op dit gebied. Deze visie is tevens ten dele vertaald in een meerjarenplanning, wat van belang is om de koers te behouden die de gemeenteraad tot dusver bepaald heeft. Dat het een goed stuk is qua inhoud werd in B&A gelukkig breed gedragen. Wij vinden het een mooie brede visie die de onderwijshuisvesting integraal wegzet, inclusief eventueel de kansen om bijvoorbeeld benodigd onderhoud direct te combineren met verduurzaming. Graag attenderen wij de wethouder hierbij ook nog op onze motie 'Duurzame scholen' uit 2021, wanneer zij dit verder uit gaat werken in concretere voorstellen per school. Ook de ambitie op het gebied van kwaliteitsverbetering vinden wij belangrijk om terug te lezen.
De zorgen die meerdere partijen tijdens de voorbereidende sessies hebben geuit, en ook nu tijdens deze raadsvergadering weer, over de mogelijke financiële consequenties van vaststelling van het IHP delen wij niet. Het lijkt ons juist van belang dat wij voortbordurend op voorgaande IHP's gewoon vaststellen welke kant we op willen, om zo tijdens de behandeling van de komende perspectiefnota's de komende jaren en de momenten dat de specifieke onderdelen uit het IHP ter nadere uitvoering op onze agenda voorbij komen, de juiste integrale afweging te kunnen maken. Dat is ook zo expliciet nog eens benoemd in het raadsvoorstel. Wij zijn dan ook voornemens om voor de vaststelling van het IHP te stemmen en kijken uit naar het eerste voorstel voor nadere uitwerking in de perspectiefnota.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Oversteeg, CDA.

Mevrouw Van Oversteeg: Dank u wel, voorzitter. Al in de B&A-sessie waren wij erg lovend over de inhoud van dit stuk, de goede ambtelijke voorbereiding daarvan en de wijze waarop wij daarin zijn meegenomen. Nogmaals dank daarvoor, want dat er veel moet gebeuren is duidelijk en dat we daar ook een hele belangrijke centrumfunctie in hebben onderschrijven wij alleen maar. Wat dat betreft zijn wij vanavond bijzonder eensgezind volgens mij. De financiële component is echter een hardere noot om te kraken, want de totale investering van 132 miljoen euro hebben we niet zomaar in de portemonnee. We zijn blij dat er 7 scenario's worden geschetst, maar om het totaalpakket te kunnen financieren wordt echt wel een hele kluif binnen de al gestelde kaders van het investeringsplafond, want dit is niet het enige wat daar nog bij moet worden gefietst. Denk bijvoorbeeld ook aan het Caribabad, een eventuele aanvullende investering voor De Nieuwe Doelen, voor de bibliotheek, voor de mobiliteitsmaatregelen, het kopen van het belastingkantoor als uitvoering van de motie die wij daarover hebben ingediend. Dat zijn allerlei investeringen die we met elkaar moeten afwegen, om die reden het verzoek bij het vaststellen van de agenda om dat in samenhang te bezien, dus, voor de duidelijkheid:

niet omdat wij dit geen goed idee vinden, of niet omdat wij dit in totaal geen 132 miljoen euro waard vinden, want dat vinden wij absoluut wel, maar we willen dat graag in samenhang bekijken, om zo ook het ambitieniveau te kunnen inschatten. Vandaar ook het verzoek om dat totaalbeeld te hebben en er dan bij de perspectiefnota een klap op te kunnen geven. Tegelijk pak ik er dan even de motie bij die Gorcum Actief heeft ingediend, want naar ons idee is die daarom ook overbodig. De heer Foppen zei het net al heel treffend: de kaders die erin genoemd worden zijn al geldende kaders, dus we mogen hopen dat we ons daaraan houden, en die integrale afweging vindt nou juist plaats bij de perspectiefnota, dus ook om die reden is deze motie vanavond overbodig.

Mevrouw Hamann: Als ik daarop even mag reageren, voorzitter. We maken ons allemaal een beetje zorgen over de huisvesting van de kinderen in de scholen en deze motie geeft prioriteit aan de wettelijke taken, oftewel: laten we er nou in eerste instantie eens voor gaan zorgen dat de Gorcumse kinderen er allemaal goed bij zitten, trouwens niet alleen de Gorcumse, want bij het voortgezet onderwijs komt 70% uit de regio, dus die zitten er dan ook goed bij. Deze motie behelst dus een duidelijke prioritering voor die wettelijke taken, namelijk: zorg dat de kinderen die er zijn er goed bij zitten. Dat is alles.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Precies zo'n uitleg is voor ons eigenlijk reden om te zeggen: laten we dat gesprek dan ook bij de perspectiefnota voeren, voorafgaand daaraan liefst, want ik wilde eigenlijk mijn betoog vervolgen met een uitnodiging aan de wethouder daarvoor. Maar ik kan hem dan nu ook koppelen aan het antwoord op mevrouw Hamann, want precies de afweging in het ambitieniveau “wat is haalbaar?”, ook binnen de andere investeringen die wij als gemeenteraad allemaal willen doen voor onze stad en die we ook allemaal heel erg belangrijk vinden, willen wij maken en dan is 132 miljoen euro simpelweg een enorme investering in totaal.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. De afweging van alle zaken die mevrouw Van Oversteeg noemt, zoals het Caribabad, De Nieuwe Doelen, mobiliteit, belastingkantoor – ze noemt nogal wat –, komt, als je over de perspectiefnota, de begroting en dergelijke praat, bij de financiële stukken. Nu hebben we het over een visiedocument, betrekking hebbend op onderwijs, dus dat is nu niet aan de orde. Het is nu niet aan de orde om te gaan kiezen, of om aan plafonds te gaan sleutelen of dergelijke financiële zaken. Die zijn nu niet aan de orde. Nu gaat het, voor zover ik zie, echt over het visiedocument voor onderwijs.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Dit is een beetje struisvogelpolitiek van mevrouw Hamann, want in het raadsvoorstel staat klip-en-klaar omschreven dat wordt gevraagd om in te stemmen met een uitvoeringspakket van 25 miljoen euro en dat de totale investering 132 miljoen euro bedraagt. Dat betekent niet dat wij nu in één keer zeggen: nou, 132 miljoen, ga er maar iets mee doen. De heer De Pagter zei dat netjes per project een voorstel naar onze raad toe zal worden geleid, en ik mag hopen dat dat het geval is, dus helemaal goed, maar volgens mij moeten we wel een en ander in samenhang met elkaar kunnen bezien en mogen wij onze ogen ook niet sluiten voor het feit dat aan een dergelijke ambitie en aan het zijn van centrumgemeente voor dit onderwijs een heel groot prijskaartje hangt. Dat kunnen we allemaal voor ons uitschuiven, en dat snap ik ook wel, want dat is heel comfortabel, maar daarvan zegt het CDA nou juist: laten we dat niet doen, laten we dat in perspectief bekijken met al die andere investeringen die we moeten doen

en die ook op ons liggen te wachten, niet om het vervolgens niet te gaan doen, maar om het in perspectief te plaatsen.

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. Het CDA is volgens mij toch een beetje in de war, want er zijn natuurlijk visiedocumenten die een vergezicht geven over vele jaren. Ik wil even in herinnering brengen dat ook een keer een mobiliteitsvisie is vastgesteld, ook over vele jaren, en die was zelfs 200 miljoen! Toen hadden we het ook niet over Nieuwe Doelen, Caribabad, belastingkantoor en weet-ik-veel-wat voor investeringen zij allemaal bedenkt.

Mevrouw Van Oversteeg: Nee, en weet u wat de reden daarvoor was? Omdat we daarvoor een reserve hebben aangelegd, waarbij we hebben gezegd: dit is zo'n enorme investering die op ons afkomt, 200 miljoen – hoe vaak nemen we zo'n besluit? –, daar moeten we voor sparen, dat geld gaan we daarin storten en dan gaan we het daaruit halen. Ik ben er helemaal voor om dat voor het IHP ook te gaan doen.

Mevrouw Hamann: Nou, misschien is dat een goed idee!

Mevrouw Van Oversteeg: Ja, ik denk dat dat een heel goed idee is. Alleen, de volgorde der dingen is wel een wezenlijk andere. Ik wil daaraan eigenlijk een uitnodiging aan de wethouder koppelen, waarvan ik hoop dat we daarop in onze tweede termijn positief kunnen reageren. Ik hoor vanavond een breed gedeelde zorg over de financiële uitvoerbaarheid van dit stuk, daar zit een behoefte onder om een totaalbeeld te krijgen over die investeringen en in de voorbereidende vergaderingen is al gezegd dat dat totaalbeeld ambtelijk en in het college de komende tijd wordt voorbereid in aanloop naar de perspectiefnota. Ik zou graag van de wethouder de toezegging willen horen om hier de gemeenteraad extra in te betrekken, omdat dit zo'n enorme investering is en we zien dat daar nog andere grote investeringen bij komen, om ons daar in de voorbereiding op de perspectiefnota uitgebreid in mee te nemen. Naar ons idee zou dat passen bij een dergelijk belangrijk onderwerp en bij de grootte van de portemonnee waaruit dit moet komen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Schefferlie, Democraten Gorinchem.

De heer Schefferlie: Voorzitter, dank u wel. Om er maar meteen wat angels uit te halen: wij vinden het inhoudelijk een fantastisch plan en ik zal mijn fractie straks ook adviseren gewoon voor dit plan te stemmen. Gorinchem is een onderwijsstad, daar zijn we al heel lang trots op. Met meer dan 3000 kinderen in het basisonderwijs en ongeveer twee keer zoveel in het voortgezet onderwijs vervullen we een belangrijke functie, dat doen we al heel lang en dat willen we ook graag blijven doen. Niet voor niks heeft de heer Foppen de vraag gesteld: waar zouden we zijn zonder onderwijs? Hij stelde die onderzoeksvraag meerdere keren en die wil ik graag voor hem beantwoorden, voorzitter. Als wij geen onderwijs gevolgd hadden, denk ik dat we misschien wel allemaal lid waren van de SP!

De heer Foppen: Voorzitter. Sommige vragen zijn retorisch bedoeld, misschien ook ter onderwijs-kennisgeving. En aan de andere kant: sommige mensen die iets minder

onderwijs genoten hebben, zijn soms wijzer dan mensen die veel onderwijs genoten hebben.

De heer Schefferlie: Prachtig, dus we horen eigenlijk de SP zeggen: om wijs te worden heb je geen onderwijs nodig. Maar wijsheid is, denk ik, wel een heel centraal thema waar het hier over zou moeten gaan eigenlijk vanavond. Want ja, je doet het eigenlijk liever niet, maar ik moet toch even terug naar de duisternis van de periode waarin het coalitieakkoord, of iets wat erop leek, is gesmeed. Wat er normaal gesproken hoort te gebeuren op zo'n moment, want u heeft de kiezer gezegd: kijk eens, wij zijn een hele logische combinatie, die zo logisch is dat we met elkaar hele mooie afspraken kunnen maken over de belangrijkste investeringen, de belangrijkste prioriteiten in de komende periode en we hebben er ook een idee bij hoe zich dat financieel tot elkaar zal verhouden. Nou, zoals we allemaal weten, is het ons nooit gegund om zo'n beeld of visie te krijgen, en ook de aankondiging van een collegeprogramma dat allemaal die opheldering zou opleveren is een collegeplanning geworden, waarvoor helaas ook de moed ontbrak kennelijk om die vandaag op de agenda te stellen. Dat is jammer, want ik had het graag gehad over de compleet nutteloze burgerpeiling, die alleen maar gaat over thema's waar juist de verkiezingen voor bedoeld waren. Daarin is onderwijs natuurlijk ook als een belangrijk onderwerp naar voren gebracht. En wat was nou eigenlijk nodig geweest? We willen ook een betrouwbare overheid zijn, dus al die mooie ambities die in dit IHP staan wil je gaan waarmaken. Wij staan ook achter de kaders, die hebben we met elkaar hier mooi bedacht – noem de inclusiviteit, de duurzaamheid, iedereen heeft het gezien en genoemd. Maar als we naar die duurzaamheid kijken, dan zie je eigenlijk dat er een no limit-ambitie is. Dat is mega. Behalve, zeg maar, wat je daar al moet doen én die regiofunctie, is dit gewoon echt een enorme opgave voor Gorinchem, omdat we nu eenmaal niet gecompenseerd worden door het Rijk voor de kosten die je eigenlijk zou willen krijgen daarvoor. Maar goed, we zijn nu eenmaal klein qua inwoneraantal en onze streekfunctie hierin wordt onvoldoende gecompenseerd. Als je dat bij elkaar optelt, wil je natuurlijk toch die onderwijsstad blijven, maar hoe doe je dat dan? En dan heb je er gewoon recht op met elkaar, zeker ook tussen coalitiepartners lijkt mij, om een soort totaaloverzicht te maken van "hé, hoe gaan wij met onze financiën om, hoe gaan we inderdaad met dat investeringsplafond om?", want nu komt toevallig dit het eerst, en als we goed naar het voorstel kijken, zeggen we "we hebben geen middelen genoeg, maar we gaan in alle hoeken en gaten die we kunnen vinden elk overschotje of overblijfseltje dat er zal zijn mooi aanwenden voor dit voorstel". En dan hoop ik met name dat de fractie van Stadsbelang zich heel erg bewust is van wat het in potentie zou kunnen betekenen voor andere ambities die die partij juist altijd zo mooi getypeerd hebben om open te staan voor "hé, zo'n Nieuwe Doeleninvestering, had die misschien niet toch geïndexeerd moeten worden straks, of houden we nog wel een buitenbad?" Daarom hadden wij zoveel waardering voor de scherpe visie en benadering van de heer Roeland in B&A. Deze oude, slimme, sluwe vos zei het volgens mij voortreffelijk, die wekte ook de indruk van "hé, we moeten dit nu nog niet doen, we moeten dit net na de perspectiefnota, dus op diezelfde dag, doen". Dan hadden we eens een keertje, voor het eerst en eindelijk, alle zaken netjes op een rij kunnen zetten.

De heer Van Veen: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Van Veen.

De heer Van Veen: Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op dat B&A. Maandagavond kwam ik erachter dat ik woordvoerder was voor het IHP. De heer Roeland is weggevallen, hij leeft overigens nog. Dus ik moest me in heel korte tijd ontzettend inlezen. Het klopt overigens wel wat u zegt: de heer Roeland heeft gezegd dat hij ook een integrale afweging wil maken. Punt.

De heer Schefferlie: Wat wij met 'integraal' bedoelen, en ik denk de heer Roeland ook, is dat je je nu eigenlijk niet wilt vastleggen op een ambitieniveau dat heel erg moeilijk te halen is. Dat doe je nu wel, want, en dan val ik een beetje in herhaling ten opzichte van mevrouw Van Oversteeg en de heer Tekir, u hebt een uitvoeringsplan aan ons voorgelegd om vast te stellen en ik durf u te zeggen: wij stemmen er niet voor niks mee in, omdat wij denken "ja, we moeten dit ook echt willen voor Gorinchem", alleen, wat wij er wel aan koppelen vervolgens is: dan moet je ook wel een financieel debat met elkaar willen voeren over "hé, hoe zit het met het investeringsplafond, of wat voor creativiteit laten we onszelf toe om ook nog andere zaken, juist die zaken die Stadsbelang kleur geven op het gezicht"- en ik ben bang dat u in uw onervarenheid in een fuik aan het zwemmen bent met partijen die denken "hé, kijk eens, we hebben het onderwijs voor mekaar, hé, we hebben het verkeer voor mekaar" en aan het eind van het liedje kunt u gedag zeggen tegen de mooie ambities die zo pronkten in uw programma, om maar te zwijgen over de starterswoningen waar u heel de stad mee bekleed hebt, van: kijk eens, die gaan komen! Ik ben heel benieuwd wat er nog voor te vinden is in alle hoeken binnen onze financiën.

De heer Van Veen: Ja, daarom is de perspectiefnota een uitgelezen mogelijkheid om die integrale afweging te maken. Ik bedoel: we krijgen I&O's, we krijgen B&A's, we kunnen van alles van vinden. We hebben hele slimme mensen zitten hier in huis en er zijn een aantal alternatieven geboden, zeg maar, waarvoor we toch proberen geld te vinden en er zijn meerdere mogelijkheden. We zouden bijvoorbeeld aan een weerstandsratioverlaging kunnen denken, ik noem maar wat. Er zijn allerlei mogelijkheden, en over twee maanden weten we meer.

De heer Schefferlie: Zeker, alleen, wat u nu doet is dat u, zeg maar, vandaag -, en ik help u mee hoor, want ik heb er wel vertrouwen in dat we dat straks gaan proberen, maar het is wel een groot risico dat u de onderwijspartners bijvoorbeeld straks moet zeggen van "we kijken nog wel onderweg of het echt gaat lukken, misschien wordt het wel heel iets anders als we gewoon geld tekort komen", en dat zou ik heel jammer vinden. Ik ben ook bezorgd over de onderhandelingsruimte die u als Stadsbelang straks in uw coalitie overhoudt over al die andere zaken die we nog willen. Want ik hoor mevrouw Hamann hier vandaag van "nee, maar dat investeringsplafond, daar gaan we niet meer aan komen!" En dat vind ik overigens met afstand de slechtste motie die Gorcum Actief ooit heeft ingediend, en ik moet u zeggen: nou, dat wil wel wat zeggen!

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Voorzitter, ik wilde de heer Schefferlie een compliment maken voor de charmante opmerking richting Stadsbelang, maar goed, ik het laat het zo.

De heer Schefferlie: Nee, maar het is gewoon jammer en het was maar een korte tijd daarna.
Laten we even teruggaan naar het IHP op inhoud, want dat is natuurlijk ook belangrijk. Ik ben het met de heer Van Veen eens over hoe prachtig de uitwerking eigenlijk is. De kaders zijn mooi verwerkt, het is een goed perspectief. Dank ook voor de waardering voor het vorige college. Ik denk dat die zeer terecht is. Sterker nog: er ligt hier een rode loper en die hoef je eigenlijk alleen nog maar goed te gaan uitvoeren straks. Dat is niet per se makkelijk. Wat juist belangrijk is, is dat je natuurlijk verwachtingen wekt die je ook waar kunt maken. We hebben bij het ISK nog heel recent gezien dat je dan de indruk wekt van "nou, het is in kannen en kruiken", en dan blijkt het helemaal niet te zijn en dan zie je wat voor ellende het oplevert. Dus wij pleiten juist voor een goede, betrouwbare lokale overheid bij de uitvoering straks van dit plan dat er al zo mooi ligt. Ik hoop dat het college ook niet vergeet om ons heel goed mee te nemen als die uitwerking in de plannen er komt. Vergeet de asbest niet, vergeet niet ons tijdig te informeren. Dat zijn zaken waar wij ons zorgen over maken. We zijn op dat gebied nog hard bezig om recente onderzoeken daarop goed te bestuderen en de relevantie daarvan af te wegen. Daar komen we op een ander moment op terug.
Ik geef het op. Ik denk niet dat we u nog kunnen bewegen tot uitstel, dat hebben we immers al geprobeerd, en wat ons betreft verdient dit voorstel dan toch goedkeuring, maar weet dat u ons op uw pad zult vinden om al die andere mooie ambities dan toch financiële ruimte te gunnen, en ik ben heel benieuwd hoe dat gaat aflopen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik wethouder Mager namens het college het woord.

Wethouder mevrouw Mager: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Mooie basis, waardering voor de doelstellingen, prachtige uitvoering, ambitieus, goed onderbouwd voorstel, belangrijke regiofunctie en centrumfunctie. Dank voor uw positieve inbreng en bijval ten aanzien van de inhoud en opzet van het Integraal Huisvestingsplan voor alle kinderen die in Gorinchem onderwijs genieten. Naast de stenen, nieuw of verbouw, hebben we oog voor de manier waarop het gebouw gebruikt wordt, inclusief onderwijs. De maatschappelijke- en wijkfunctie van een school zijn onze pijlers. Dit plan is voortgezet beleid op basis van de door u in juni 2021 goedgekeurde uitgangspunten. Daarbij is het idee van 'Onderwijsstad Gorinchem' door u omarmd. Deze nieuwe coalitie omarmt deze ook, en ik begrijp dat deze kwalificatie nog wordt gedragen. Er is nauw samengewerkt met de professionals uit het onderwijs, de onderwijsdirecteuren, de participatie via de deelnemers, alle schoolbesturen en samenwerkingsverbanden, en de lokale educatieve agenda heeft voor waardevolle input gezorgd. Daarom vind ik het mooi om hier te kunnen melden dat gisteren door hen unaniem goedkeuring is verleend aan dit IHP. Alle medewerking, ook in financiële zin, is toegezegd en we zien uit naar het vervolg van een constructieve samenwerking.

De heer Tekir: Voorzitter, zou ik een interruptie mogen doen?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Tekir: Wat is financieel toegezegd door de schoolbesturen? In het stuk staat namelijk nog dat dat onzeker is.

Wethouder mevrouw Mager: Ik kom daar dadelijk even op terug. Als u dan nog wat mist, word ik daar graag op attent gemaakt. Niet onvermeld mag blijven, en dat meen ik oprecht, is dat de continuïteit van het gemeentelijke beleid ook bij hen vertrouwen geeft in de toekomst. En ja, met het onderwijsveld is gesproken over de druk op de gemeentelijke begroting door dit IHP. Daarbij zullen we de kosten van de onderwijshuisvesting integraal toetsen en in relatie tot andere grote kostenposten bezien in onze perspectiefnota en begroting. Daar kom ik later nog even op terug. Dan kunnen ook de kosten en baten tegen elkaar worden afgezet. Ook bij afzonderlijke ver- of nieuwbouw zal dit per project bekeken worden. Het gaat immers niet alleen maar om kosten, er zullen ook opbrengsten zijn. Met ons IHP borgen we de wettelijke verplichting van onze zorgtaak voor onderwijshuisvesting, en dat doen we integraal, dus niet alleen vandaag met dit IHP, met een indicatie voor de kosten. We doen het niet per aanvraag per school, zoals dat heel vroeger in de voor-vorige periode ging, dat een school kwam met "ik wil graag iets" en dat werd dat op z'n merites beoordeeld. Nee, we beoordelen het totaalpakket en dat doen we op basis van een uitvoeringsplan. Dat uitvoeringsplan hebben we niet zomaar even zelf verzonnen – welke nu eerst? – nee: dat is gebaseerd op onafhankelijk onderzoek door een extern gespecialiseerd bureau. En ja, daarbij is op ons verzoek een globale kostenindicatie gegeven door ditzelfde bureau, een indicatie. En ja, dat zijn de kosten. De baten zijn daarin nog niet meegenomen. Bovendien, ook dit plan krijgt, zoals u weet, een keer per vier jaar een update.
Ik kom tussendoor eventjes terug op de duurzame scholen, wat ik een paar keer langs heb horen komen, ook in relatie volgens mij tot de motie. De goedgekeurde uitgangspunten zijn energieneutraal bouwen, ook wel ENG genoemd. Daarnaast hebben we nog het meer inclusief onderwijs en het binnenklimaat, Frisse Scholen klasse B. Zowel nieuwbouw als verbouw willen we energieneutraal bouwen. Een nieuwe school staat er voor de komende 50 jaar. Nu niet energieneutraal bouwen zorgt voor een grotere investering als je het op een later moment moet doen. Daarnaast heb je natuurlijk ook exploitatievoordeel in het kader van het energieverbruik. Daarin maken we afspraken met schoolbesturen en andere partners: hoeveel betaalt een ieder mee aan de nieuwbouw en renovatie? De gemeente staat hier niet alleen voor. De relatie tussen BENG, dus bijna energieneutraal, en ENG is er een die we dadelijk per project gaan bekijken. En daarbij gaat het niet alleen om de kostenpost voor een nieuw te bouwen school, maar kun je ook kijken naar de duurzaamheidsfactor en naar wat het ons dadelijk gaat opleveren in het verbruik.
Er was nog een vraag volgens mij over de verduurzaming van het vastgoed van de gemeentelijke gebouwen, waarbij het Gildenplein en het Schuttersplein onderhanden worden genomen. Deze zijn opgenomen in onze vastgoedportefeuille, aangezien het multifunctionele gebouwen zijn met een groot dakoppervlak, dus twee scholen en een gymzaal, waardoor je het niet onder één school kunt vatten. En ja, ik kan er niet omheen: de kostenindicatie lijkt een heikel punt. Daar waar wij dachten dat het van toegevoegde waarde zou zijn om in dit IHP deze indicatie op te nemen, zodat we in ieder geval een idee hadden in plaats van alleen maar af te gaan op roze wolken en uiteindelijk voor grote verrassingen te komen staan als de kosten duidelijk worden, hebben wij HEVO gevraagd

om een onafhankelijke kostenindicatie. Ik benadruk nogmaals: alleen maar de kostenkant. Deze kostenindicatie is niet alleen voor vandaag, maar geeft ook een blik op de toekomst en dient ook – en volgens mij refereerde de heer Schefferlie daar al aan – om Den Haag duidelijk te maken voor wat voor grote opgaven wij hier in Gorinchem gesteld staan. Afgelopen week is een afvaardiging van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap langs geweest en een afvaardiging van de VNG. Ook dan is het goed dat een dergelijk bedrag, zoals nu die 132 miljoen euro, genoemd kan worden, om ook buitenstaanders een idee te geven van de grote opgave waarvoor Gorinchem staat. Dit doen we ook in relatie tot het verkrijgen van subsidies en het inzetten van de lobby in Den Haag. Ik verzeker u dat het aspect financiën de komende jaren regelmatig terug zal komen op de raadsagenda in respectievelijk perspectiefnota's, begrotingen en per afzonderlijk project, en dan steeds op basis van de meest actuele stand van zaken. Want juist op die manier kunnen we realistisch anticiperen, met de kortere termijn als uitgangspunt. In die financiële cyclus kunnen de kosten integraal worden beschouwd. Vandaag hebben we het over het IHP, over de kosten van onderwijshuisvesting, maar we hebben nog veel meer investeringen, waar ook al door diverse sprekers aan gerefereerd is, en juist bij een perspectiefnota kunnen we deze – het woord zegt het al – in perspectief zetten en met elkaar bespreken wat voor ons op de kortere en langere termijn de investeringen zijn die wij als stad moeten doen. In die context zie ik de motie van Gorcum Actief als een aanvulling op de financiële paragraaf van dit raadsvoorstel. De motie biedt aanknopingspunten om te prioriteren of te temporiseren en daarnaast moedigt de motie aan om actief in te zetten op de in het voorstel genoemde varianten met betrekking tot de wijze waarop we om kunnen gaan met de investerings- en financieringsvraagstukken. Dat wil niet zeggen dat we andere zaken niet oppakken, maar dat gelden ook elders gevonden kunnen worden. Dat zou kunnen zijn vanuit andere portefeuilles – ik noem even een heel voor de hand liggende: duurzaamheid –, maar ook bij onze partners in het onderwijs en bij eventuele mede-gemeenten waarvan vaak 70% van de voortgezet-onderwijsleerlingen hier in Gorinchem naar school komt, maar ook via de lobby in Den Haag, waar zeker steeds meer oor komt voor de problemen die in Gorinchem spelen.
Ik heb ook wat vraagtekens horen plaatsen bij het uitvoeringsprogramma. Inderdaad, een Integraal Huisvestingsplan zonder uitvoeringsprogramma is een beetje een wassen neus. Dit uitvoeringsprogramma is samengesteld op basis van onafhankelijk onderzoek, waar u als raad extra geld voor heeft gegeven. In het overzicht van de quickscan is een bepaalde volgorde opgenomen en die volgorde wordt ook aangehouden in het uitvoeringsprogramma. Dus het is niet ‘wie het eerst komt, het eerst maalt’, maar er wordt gekeken naar waar de nood het hoogst is, en of het dan verbouw, nieuwbouw of vernieuwbouw gaat worden bespreken we allemaal per project per school.
Mevrouw Van Oversteeg gaf aan een en ander in perspectief te willen plaatsen. Ik denk dat we dat nou juist bij uitstek doen bij de perspectiefnota. Ik ga heel graag in op de uitnodiging van het CDA om met elkaar dieper in te gaan op de investeringen die voor dit plan nodig zijn op de korte termijn, op de langere termijn en wellicht ook nog op de lange termijn, zeker als je nog geld apart wilt zetten, naar het voorbeeld van bijvoorbeeld mobiliteit. Ik heb alleen niet gehoord of u het dan specifiek alleen over onderwijs wilt hebben, of in relatie tot alle investeringen.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Alle investeringen bedoelde ik daarmee, om juist die integrale afweging te kunnen doen. Ik wilde u graag uitnodigen om die toezegging te doen. Mijn specifieke vraag was of we als gemeenteraad in de aanloop naar de perspectiefnota extra in die afweging kunnen worden meegenomen.

Wethouder mevrouw Mager: Dat vind ik een heel begrijpelijke oproep en daar geven we als college graag gehoor aan. Ik weet het niet helemaal zeker, maar ik meen dat op 11 mei al een dergelijke sessie op de agenda staat, dus dat is binnen afzienbare termijn. Ik vind het fijn om dan ook juist op die posten voor onderwijs, gerelateerd aan dit IHP, met elkaar nader in te gaan.
Ik kijk nog even naar de heer Tekir. Ik denk niet dat u antwoord op uw vragen heeft gehoord…

De heer Tekir: Nee, maar ik ben wel blij met in ieder geval deze toezegging. U gaf aan dat er ook toezeggingen zijn uit het onderwijsveld, refererend aan uw gesprek van vandaag of gisteren. Ik ben benieuwd wat die toezeggingen zijn.

Wethouder mevrouw Mager: U kunt zich voorstellen dat, is als ik met besturen van diverse onderwijsinstellingen aan tafel zit, daar een diversiteit aan soorten onderwijs, maar ook aan gebouwen is. Vanuit bijvoorbeeld CVO AV maar ook vanuit OVO is in ieder geval al toegezegd, en er zijn natuurlijk nog geen bedragen genoemd of wat dan ook, om op het moment dat een van hun scholen in beeld is voor aanpak, dus het project van de volgende school – de Uilenhof werd net genoemd, die staat volgens mij bovenaan de quickscan –, we met elkaar kijken hoe we die financiën zo rond mogelijk kunnen krijgen. Ze hebben in ieder geval toegezegd dat ze daar uiteraard hun bijdrage aan leveren, eigenlijk net zoals ook nu bij het Gilde is gebeurd. Daar is toegewerkt naar een mooie evenredige verdeling. Op het moment dat je een hele duurzame school bouwt, zijn de kosten voor de school in de toekomst ook minder en daarmee wordt natuurlijk ook rekening gehouden bij de exploitatie. Dus er wordt echt wel meegekeken. En ja, ik zei het net al: een schoolgebouw staat 50 jaar. Nou, dat is voor ons nu niet te overzien, maar zij moeten wel op die manier al vooruit kijken, en dat doen we graag met hen.

De heer Tekir: Dank u wel. De bereidheid is er, maar nog geen harde euro's, dat snap ik. Ik wil eigenlijk nog wat beter begrijpen wat u zojuist hebt toegezegd, want ik was blij met die compensatie tussen mevrouw Van Oversteeg en u. Er komt dus in de aanloop naar de perspectiefnota een moment waarop wij als raad het een en ander kunnen afwegen aan investeringen die voorliggen?

Wethouder mevrouw Mager: Ja.

De heer Tekir: Begrijp ik goed dat dat is in het licht van de ambities die vanavond voorliggen en dat we daarin ook zelf nog de knoppen in handen hebben, als we moeten tornen aan ambities vanwege financiële beperkingen, dat we dan als raad zelf nog aan zet zijn? Dat is namelijk onze grootste zorg: dat we nu wel die torenhoge ambities vaststellen, maar straks inconsistent beleid moeten gaan uitvoeren omdat we op verschillende momenten een 'x' bedrag beschikbaar hebben en dan bij de ene school wel hopen…

Wethouder mevrouw Mager: Ja, en dat dan het geld op is.

De heer Tekir: Ja, die willekeur willen we voorkomen, en die kunnen we ook voorkomen als u die sessie voor zich ziet als echt een moment waarop wij als raad ook kunnen bepalen welke ambities we wel en niet bijstellen.

Wethouder mevrouw Mager: Eigenlijk neemt u mij de woorden uit de mond, want het is juist de bedoeling van deze volgorde om nu dit plan vast te stellen, wat ook voor een deel een wettelijke verplichting is, en dan met elkaar te kijken wat we prioriteren, natuurlijk met de quickscan en de nadere onderzoeken die nog volgen onder onze arm, maar ook eventueel te temporiseren en te kijken hoe we dingen misschien anders kunnen doen. De ontwikkelingen in bouwend Nederland, maar ook ten aanzien van scholen, gaan snel, dus het is goed om met elkaar te kijken wat de mogelijkheden zijn. Maar wat u net aangaf, dat is precies de bedoeling.

De voorzitter: U kunt uw betoog vervolgen, of was u al klaar?

Wethouder mevrouw Mager: Eigenlijk was ik ongeveer klaar, want het enige wat ik wilde zeggen was dat het Integraal Huisvestingsplan een ambitie is die we met elkaar hebben neergezet om het onderwijs, duurzaamheid en mogelijke maatschappelijke interventies een grote boost te geven, een ambitie voor wijk, ouders, maar vooral voor onze ruim, jawel: 10.000 leerlingen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik stel voor nu even te schorsen tot half tien. Dan kunnen we even de benen strekken, de handen wassen, et cetera. Goed plan? Ja, gaan we doen. De vergadering is geschorst (21.22 uur).

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (21.33 uur). Aan de orde is de tweede termijn. Gezien het tijdstip – er zijn nog een paar agendapunten en nog een overleg na de raadsvergadering –, verzoek ik u kort en krachtig te zijn. De heer Tekir heeft het woord.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Het moge duidelijk zijn dat wij vanuit D66 heel blij zijn met de ambities die voorliggen, zo blij dat we eigenlijk graag zeker willen stellen dat we die ook kunnen realiseren. Daar zit voor ons de angel. Het plan dat nu voorligt gaat door tot en met 2038. We snappen heel goed dat je in die langetermijnvisie onzekerheden hebt, maar het gaat ons er vooral om dat we in de eerste jaren, en dat betreft het uitvoeringsprogramma, wel een aantal zaken zeker stellen, of in ieder geval daar als raad grip op hebben en behouden. In die zin is mijn fractie blij met de toezegging die is gedaan door de wethouder om in ieder geval in de aanloop naar de perspectiefnota nog een keer als raad bij elkaar te komen, waarbij we kunnen afwegen welke investeringen we wel en niet gaan doen de komende jaren en hoe dat zich verhoudt tot de ambities. Waar het ons in essentie om gaat, is dat we in die sessie, maar ook vanavond, met elkaar bewaken dat we consistent handelen. We hebben nu eenmaal, en daar mogen we trots op zijn, torenhoge ambities, maar die torenhoge ambities moeten we ook op een consistente manier waarmaken in het onderwijsveld, en niet het ene onderwijsbestuur teleurstellen,

terwijl we het andere onderwijsbestuur wel de nodige ruimte gunnen omdat dat er toevallig op dat moment is. Door als raad in die sessie de grip te houden op de investeringen hoop ik dat wij die willekeur kunnen voorkomen en daarmee willen we ook het voordeel van de twijfel laten spreken, en daar waar we moeite hadden met die financiële uitwerking, zijn wij daar nu gewoon zelf aan zet straks en dan rest ons alleen nog maar om in te stemmen met de rest van het IHP, want dat zijn de ambities waar we blij mee zijn.
Tot slot de motie van Gorcum Actief; daar had ik aanvankelijk niet op gereageerd. Ik moet mevrouw Hamann complimenteren, want ze heeft oprecht een poging gedaan om een eerste prioritering te stellen. Dat was waar wij naar op zoek zijn. Mijn eerste bijdrage was er vooral op gericht om iets meer met elkaar te prioriteren wat we gaan doen als de middelen beperkt blijken, en dat die middelen beperkt zijn, is duidelijk. U heeft een poging daartoe gedaan en daarmee wil ik u complimenteren. Tegelijkertijd denk ik: uw verzoek om in ieder geval aan de wettelijke eisen te voldoen is vanzelfsprekend, dus daar hoeven we ons als raad hier niet over uit te spreken. En dat het investeringsfonds leidend is, is voor ons ook vanzelfsprekend, omdat dat de vigerende afspraak is die al in deze raad is gemaakt. Dus ondanks het feit dat ik uw poging tot een prioritering waardeer, vind ik dat het op beide punten overbodig is. Ik hoop dat ik daar wel de nodige motivering aan heb kunnen hangen, want u doet een serieuze poging met een motie en verdient ook een serieuze motivatie als we hem niet steunen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de toezegging om ons hier uitgebreid in mee te nemen. Ik checkte het net ook al eventjes bij de wethouder voor financiën, die met allerlei dingen zit te kraken hier achter, maar dat is dus de investeringsagenda waar we het over gaan hebben. Ik zou nog wel de oproep willen doen, ook in verband met het meireces dat aanstaande is, om wel tijdig voor de stukken daarvoor te zorgen, want het is best een uitgebreid programma als we het gaan bespreken zoals ik hoop dat we het gaan bespreken en dan willen we dat ook goed voorbereiden.
Ik heb al aangegeven dat wij inhoudelijk enthousiast waren over het voorstel en dit comfort heeft ons er ook toe gebracht om voor te stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. In eerste termijn hebben wij denk ik voldoende uitgelegd, en de heer Tekir heeft dat goed begrepen, dat wij met de motie een prioritering aangeven. Die motie brengen wij in stemming, dus wij gaan er wel mee door.
Wat ik hoor in de hele raad is dat iedereen zich zorgen maakt over de financiële middelen. Terecht natuurlijk, maar weet je: de gemeente Gorinchem is niet de enige gemeente die dat heeft. De VNG is in actie gekomen, samen met de Raad voor het primair onderwijs en voor voortgezet onderwijs, en die hebben een manifest opgesteld richting Tweede Kamercommissie om vooral te gaan investeren in onderwijs. De minister heeft namelijk een brief gestuurd naar de Tweede Kamer dat het allemaal beter moet met die schoolgebouwen, maar daar ook geen financieel kaartje aangehangen. Dus ze zijn allemaal boos en ze hebben nu een manifest waarin staat: ”Voor goed onderwijs hebben

wij goede schoolgebouwen nodig. Kabinet investeer!" Wij zouden dat manifest heel graag steunen en wij zien zeker de urgentie die zij ook allemaal zien.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan, ook graag kort en krachtig, wethouder Mager.

Wethouder mevrouw Mager: Dank u wel. Het is goed om met elkaar grip op de ambities en op de corresponderende investeringen te hebben en daar past de sessie die is toegezegd volgens mij mooi bij. Uiteraard zullen we consistent handelen en grip houden op alle ontwikkelingen, en natuurlijk geen willekeur. Alles is gebaseerd op onafhankelijk onderzoek en nauw contact met scholen en schoolbesturen. We zijn immers een betrouwbaar bestuur, hebben een continuering van het ingezette beleid en het is goed dat we na vanavond scherp hebben hoe hier verder mee om te gaan. Ik dank u hartelijk voor uw bijval en we hebben het er nog over.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over tot stemming, allereerst over de motie. Is er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? De heer De Pagter.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Hoewel de motie door een aantal partijen wellicht als overbodig wordt bestempeld, willen wij haar graag steunen. Want het blijkt gewoon dat het belangrijk is dat we de focus houden op de financiële kaders en dat we daar ook prioriteit in kunnen aangeven en ook aan de wettelijke kaders waaraan we moeten voldoen. Wellicht zal ervoor worden gekozen om te temporiseren, of voor het uitvoeren van de plannen anders dan was gepland. Dus we willen graag deze motie steunen omdat deze een extra oproep doet om helder te blijven staan bij de financiële en wettelijke kaders.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Foppen.

De heer Foppen: Voorzitter, dank u wel. Ook wij zullen de motie van Gorcum Actief steunen. Dat heeft ermee te maken dat we het college net hebben horen zeggen dat deze motie er niet voor zorgt dat we inboeten qua ambitieniveau. Het lijkt me ook niet meer dan logisch dat we de twee vereisten in de motie naleven als gemeente zijnde.

De voorzitter: Mevrouw De Groot.

Mevrouw De Groot: Dank voorzitter. Net gaf ik aan dat ik dacht dat de ambities naar beneden gehaald zouden worden door de motie. Inmiddels ben ik van gedachten veranderd daarover. Alleen vinden we het wel een overbodige motie, omdat de wettelijke taken toch al uitgevoerd moeten worden. Dus wij zullen tegen de motie stemmen.

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Wij willen in deze stemverklaring bijna oproepen om deze motie niet te steunen, want het past nu niet in deze spanning rond de financiën om dan ook nog eens een keer die onderstreping te doen in het tweede deel van de motie.
Dank u wel.

De voorzitter: Dat waren de stemverklaringen, dan brengen we nu de motie in stemming.

De motie wordt in stemming gebracht en met 14 tegen 9 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden Bahlmann, Foppen, Klein, Van Gammeren, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, De Pagter, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van der Geest, mw. De Groot, Koçak, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Schefferlie en Tekir.

Hierna wordt het raadsvoorstel in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

7.d Wijziging Wmo-verordening (*2023-846398*)

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de heer Koçak van de PvdA.

De heer Koçak: Dank u wel, voorzitter. Aan de orde is de Wmo-verordening met de daarbij behorende wijzigingen. En over wijzigingen gesproken: in dit huis heb ik jarenlang Wmo-wijzigingen vastgesteld samen met de raad en die wijzigingen waren toen van technische aard. Dat was simpel: hamerstuk, huppakee. Maar dit voorstel is lastig. Mijn fractie vindt dit voorstel ook lastig, omdat het college, zoals het zelf aangeeft, het risico wil nemen om de kosten te drukken. Vanuit de fractie beseffen wij terdege wat het college wil. Natuurlijk wilt u ook maatregelen nemen om de kosten te drukken. Het is niet makkelijk en hierbij is de vraag: was dit voorstel de beste oplossing? Waren er alternatieven? Dat waren in ieder geval mijn vragen. Het is ook lastig omdat wij vinden dat dit voorstel mogelijk juridisch onhaalbaar is, en dat kan leiden tot onrechtmatigheid. Dat is ook een heel belangrijk aandachtspunt dat het college in acht moet nemen.
Tijdens de B&A-sessie heb ik gevraagd hoe dit nou precies zit, omdat wij willen dat niemand buiten de boot zal vallen. Wethouder Dansen heeft daarop toegezegd dat niemand buiten de boot zal vallen. Het zou handig zijn wanneer het college de toezeggingen ook in dit huis opnieuw benadrukt, zodat iedereen kan horen wat de toezeggingen zijn.
Wat voor ons ook heel erg belangrijk is, is de communicatie. Soms gaat dat bijna bij elk onderwerp mis. De vraag hierbij is: hebben we een plan van aanpak, of wordt na de uitwerking een plan van aanpak opgesteld? Want ik zie het al voor me: de gemeente gaat een algemene brief toesturen aan onze kwetsbaren, waar dan in zou staan “Hierbij delen we u mede dat de gemeenteraad het besluit heeft genomen dat u mogelijk in de wachtlijstbeheer kan komen, wat ertoe kan leiden dat u mogelijk geen zorg gaat krijgen”. Ik zie het al voor me, voorzitter! Mevrouw Jansen – fictief gezien – zou in paniek raken en dan krijgen wij tientallen telefoontjes: hoe zit dat nou? De kracht ligt bij herhaling. Daarom benadruk ik: alsjeblieft, zorg dat de communicatie zorgvuldig loopt, ook richting de doelgroep, zodat ze niet in paniek raken.
Eerlijk gezegd verkeren we in de fractie nu in dubio; ‘op twee gedachten hinken’ wordt het ook wel genoemd. In tweede termijn zullen we naar aanleiding van de reactie van het college besluiten wat ons te doen staat.

Dank u wel.

De heer Van Houwelingen: In het begin heb ik u horen zeggen dat kostenbesparing de reden zou zijn, maar in het aangepaste tweede deel zie ik dat dat niet de reden is en dat de kostenbesparing juist is losgelaten. Ik kan dat niet rijmen met wat u in uw betoog zegt.

De heer Koçak: Goeie vraag. Ik wil graag van het college weten of dat inderdaad zo is en wat het doel is van het aangepaste voorstel. Ik ga er nog steeds vanuit dat het kostenbesparing is, in de lijn der verwachting, omdat Wmo-voorzieningen een openeinderegeling zijn, dus we weten van tevoren niet hoeveel aanvragen er zullen komen. Ik hoor graag van het college of dat zo is.

De heer Van Houwelingen: Dan hoef ik hem niet in te vullen, maar ik kan hem al wel beantwoorden, want het ging om de capaciteit: dat de wachtlijsten oplopen en dan zou je inderdaad iemand wel of niet voorrang kunnen geven.

De heer Koçak: Ook bij het tweede voorstel ziet u dat financiële redzaamheid centraal staat.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Alba Heijdenrijk, D66.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met een uitspraak van Loesje: “Goede zorg verzekert niet, die doet wat hij kan”.
Voor ons allen ligt een raadsvoorstel met betrekking tot de Wmo, een stuk dat inzicht geeft in de kwetsbaarheid van zorg, en dan met name de huishoudelijke ondersteuning, waar we ons voor een groot deel in kunnen vinden. Echter, u voelt hem al aankomen: één ding kan wat ons betreft niet in de tekst worden opgenomen, namelijk het toepassen van een inkomenstoets, en met name daar consequenties aan verbinden, en wel om de volgende redenen. Als er een wachtlijst ontstaat, dreig je daarop onderaan te belanden als je 185% van het sociaal minimumloon verdient of meer, en als je geen inzage geeft in je inkomen, schat men dat in op die 185%. Maar het is bij wet, althans nu nog, juridisch niet geregeld dat je überhaupt inzage moet geven, dus kun je er volgens D66 ook niet door benadeeld worden. Daarnaast is het nog maar zeer de vraag of je überhaupt dit onderscheid mag maken in het kader van rechtsgelijkheid.
Stel je voor: je man ligt ernstig ziek op een IC, een man die normaliter een geweldige baan heeft, want ja, ziekte keurt niet op inkomen. De vrouw van deze man dient volgens haar werkgever gewoon te komen werken, want er is geen grond voor zorgverlof. Daar heb je namelijk formeel ook geen recht op als je partner in het ziekenhuis ligt. Deze vrouw moet naast 32 uur werken, zorgen voor haar kindje, bij haar man zijn. Het huishouden dreigt te verwaarlozen. Ze krijgt vanuit maatschappelijk werk het advies om huishoudelijke zorg via de Wmo te regelen. Het netwerk doet al veel, maar kan niet alles en raakt door de weken heen ook overbelast. In januari geen enkel probleem, maar nu is deze man in juli op de IC beland en komen ze door inkomen op de wachtlijst, want ja, hij verdient meer dan die 185% van het sociaal minimum. De vrouw zelf, werkzaam in de zorg, kijkt of ze iemand zelf kan regelen, maar die hulp is, door diezelfde krapte op de arbeidsmarkt of niet te verkrijgen, of voor torenhoge tarieven. Mevrouw blijft doorploeteren en raakt zodanig overbelast dat ze na de zomer met een zware depressie

thuis komt te zitten. Dus inkomen staat niet altijd garant voor zelfredzaamheid, want zo zwart-wit is het namelijk niet.
Los van dit, overigens deels helaas geen fictief verhaal: wat zegt 185% over besteedbaar inkomen? Misschien heeft iemand wel schulden, zorgt voor een ander. Een alleenstaande met 185% is toch net iets anders dan een alleenstaande moeder met twee schoolgaande kinderen. Wie trekt waar welke grens? In het eerste voorstel was het college van oordeel dat we geen onderscheid mogen maken op basis van inkomen en hield ons zelfs voor dat inwoners die in bezwaar of beroep zouden gaan, gegarandeerd zouden winnen. Maar nu stelt het college toch voor om dat onderscheid te maken, alleen dan tijdelijk. Waarom denkt het college dat je wel tijdelijk een onderscheid kunt maken?
En dan het laatste punt, voorzitter. Als manager in de zorg kan ik meer dan beamen dat de maanden juli en augustus zwaar zijn. Maar gaan we in dit alles niet voorbij aan gewoon goed werkgeverschap? We weten al maanden, als het al niet jaren is, dat de thuiszorg nou niet echt uitblinkt in goed werkgeverschap. En in plaats van daar naar een oplossing te zoeken, schuiven we het probleem af op mensen die om zorg vragen. In het hele stuk is geen grond te vinden die duidelijk maakt dat deze inkomens het probleem zijn. Want ja, wij mogen geen inkomenstoets doen. Maar de simpelheid in mij zegt: kan het niet gewoon te maken hebben met vergrijzing, overbelaste netwerken, overbelaste mensen, moeilijkere toeleiding naar zorg, want iedereen moet toch vooral zo lang mogelijk thuis blijven wonen? Dus nee, geen inkomenstoets, wel een check op zelfredzaamheid in de breedste zin, niet alleen bij de mensen die op het oog meer verdienen, maar bij een ieder. U zou zomaar eens versteld kunnen staan van wat men zelf nog kan.
Dank u wel.

De heer Krol: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Krol.

De heer Krol: Allereerst wil ik mevrouw Alba Heijdenrijk bedanken voor de voorbeelden die ze aanreikt. U geeft invulling aan principiële bezwaren die u heeft tegen dit voorstel, maar ik hoor geen oplossing. Er is krapte, de aanbieders zitten klem bij tijd en wijle, daarmee is wellicht de casus die u noemt toch ook niet geholpen, dus ik zie geen alternatief zeg maar. Bij het vorige onderwerp bepleitte uw partij om te prioriteren, maar dat proef ik op dit onderwerp niet.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Ik denk dat prioritering wel degelijk onderdeel is van het keukentafelgesprek, maar uitsluiting van zorg op basis van inkomen is wat ons betreft daarin niet de gangbare weg.

De heer Krol: Helder. Dat ik er iets anders tegenaan kijk, zal ik straks in mijn bijdrage duidelijk maken.

De heer Koçak: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: De heer Krol zegt terecht dat hij geen oplossing ziet of hoort. Maar ik denk dat wij de oplossing van het college moeten verwachten, met scenario's, zoals in het coalitieprogramma staat. Hoe denkt u daarover?

De heer Krol: Volgens mij hebben we het vanavond over een voorstel tot oplossing vanuit het college, en daar ben ik content mee. Dus volgens mij voeren ze dat gesprek nu over hoe we omgaan met de situatie dat er wachtlijsten dreigen te ontstaan.

De heer Koçak: Waarom zegt u dan dat u geen oplossing hoort?

De heer Krol: Vanuit het college zie ik zeker wel een oplossing, maar ik hoor dat D66 principiële bezwaren heeft tegen deze oplossing, en wellicht u ook. Volgens mij is dat het discussiepunt. Dus ik bevraag mevrouw Albert Heidenrijk op het standpunt dat zij namens D66 verwoordt. Ik ga het straks hebben over hoe ik kijk naar het voorstel vanuit het college.

De voorzitter: Daartoe krijgt u dan nu het woord.

De heer Krol: Dank u wel, voorzitter. We hebben al in drie sessies uitgebreid van gedachten gewisseld over het voorstel dat hier ligt. Het voorstel is tussendoor ook aangepast. Volgens mij is het heel krachtig dat op basis van input voorstellen gewijzigd worden. We zijn ook voorbereid op dit onderwerp, al in de zomer van het afgelopen jaar, en na de zomer met een raadsinformatiebrief over dreigende wachtlijsten voor huishoudelijke ondersteuning. Centraal staat de principiële discussie over de vraag of de hoogte van inkomen op de een of andere wijze betrokken kan of mag worden in de toegang tot huishoudelijke ondersteuning op grond van de Wmo. Ik lees in het huidige voorstel dat een inkomen vanaf 185% van het sociaal minimum als een indicator wordt gebruikt voor de mate van zelfredzaamheid. Dat is volgens mij ook niet helemaal uit de lucht gegrepen. Als je naar de zelfredzaamheidmatrix kijkt, dan is inkomen daar het eerste item in. Hoogte van inkomen geeft nou eenmaal een heel goede duiding van de mate van zelfredzaamheid. Niet één op één overigens, dat deel ik absoluut met mevrouw Alba Heijdenrijk. Gelukkig zijn er ook mensen die heel zelfredzaam zijn met een heel klein inkomen en zijn er mensen die absoluut niet zelfredzaam zijn met een hoog inkomen. Die ruimte voor maatwerk lees ik terug in de stukken, ook in het beleidskader dat mee gestuurd is en onderdeel is van dit voorstel.
Dus ja, inkomen wordt gebruikt als een indicator en dit wordt ingezet om te prioriteren op het moment dat er wachtlijsten dreigen, of wanneer er wachtlijsten zijn. Wat ChristenUnie/SGP betreft is het heel legitiem om in tijden van schaarste voorrang te geven aan de meest kwetsbaren. Daarbij is er alle ruimte om ook heel kwetsbare mensen met een hoger inkomen toch van huishoudelijke ondersteuning te voorzien als dat echt nodig is. Kortom, het is een indicator, geen scherprechter.

De heer Koçak: Vindt meneer Krol dat er in dit voorstel voldoende ruimte voor maatwerk opgenomen is?

De heer Krol: Ja, dat vind ik zeker, want ik lees in het beleidskader – ik weet overigens niet of ik het goede woord gebruik voor het stuk dat erbij hoort – dat er gewoon een volledig onderzoek wordt gedaan en een keukentafelgesprek wordt gevoerd en ik heb er

alle vertrouwen in dat op het moment dat er iemand zit met een hoger inkomen en toch uit allerlei andere signalen blijkt dat de nood hoog is, de goede keuzes gemaakt worden. Volgens mij is dat maatwerk precies wat we nodig hebben. En ja, keuzes maken doet pijn, want we hebben schaarste, dus er zijn mensen die eigenlijk wel aanbod zouden moeten hebben of willen hebben en dat op dat moment niet kunnen krijgen. Maar wat onze partij betreft: waardering voor deze uitwerking.
Dank u wel.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter, bij wijze van interruptie…

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Ik wil de heer Krol bedanken voor zijn toelichting, ook hoe hij kijkt naar de beleidsregels. We hebben daar wel een iets andere interpretatie bij. Ik hoor u zeggen dat de beleidsregels van maatwerk getuigen, maar in de beleidsregels staat letterlijk dat iemand onderaan de wachtlijst wordt geplaatst als het inkomen hoger is dan 185% van het sociaal minimum, *tenzij*. Dat vind ik geen maatwerk. Dat is het opstellen van een beleidsregel en het gebruikmaken van een hardheidsclausule. Het zou getuigen van maatwerk als in de beleidsregels was opgenomen dat de financiële mogelijkheden worden meegewogen als een van de componenten, maar niet als de énige component. Hoe kijkt u daartegen aan?

De heer Krol: Omdat hoogte van inkomen een heel belangrijke indicator is, denk ik dat het goed is om daarmee te starten, om er toch een maat van objectivering in aan te brengen. En ja, ik vind dat zo'n hardheidsclausule ruimte geeft voor maatwerk. Ik weet niet of het officieel of juridisch gezien 'hardheidsclausule' mag heten, maar de ruimte die er is om toch af te wijken en iemand dus niet op de wachtlijst te plaatsen, maar wel een aanbod te doen, vind ik, gegeven de keuzes die gemaakt moeten worden in schaarste, legitiem.

De voorzitter: Mevrouw Alba Heijdenrijk.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Vindt u het dan niet meer getuigen van maatwerk als in de beleidsregels zou worden opgenomen dat de financiële mogelijkheden als een van de indicatoren wordt meegewogen in het vaststellen van de zelfredzaamheid? Want dat is eigenlijk wat ik u hoor zeggen bent.

De heer Krol: Ik vind het legitiem dat hier het inkomen er al uit is gelicht, omdat het volgens mij ook het meest veelzeggende indicatoronderdeel is waar het gaat om het bepalen van de zelfredzaamheid. Dus ik denk dat het goed is om daarmee te starten en op grond daarvan af te wijken, als dat nodig is.

De voorzitter: Mevrouw Alba Heijdenrijk.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Ik merk toch dat ik het enigszins stigmatiserend vind om te denken dat mensen met een hoger inkomen meer in staat zijn om uiteindelijk minder kwetsbaar over te komen. Want ik kan u legio voorbeelden geven van mensen met een laag inkomen die vele malen redzamer zijn en mensen met een heel hoog inkomen die

dat helemaal niet trekken. Financiële redzaamheid zegt helemaal niks over je netwerk, of of je capabel bent om te plannen, of dingen te overzien, of om hulp te vragen. Ik vind het nogal stigmatiserend om het daarop te gooien, terwijl volgens mij de vraag eronder, namelijk “hoe kom je aan een tekort?”, want daar gaat het om, en “waarom wordt daar aan het begin van het jaar al niet op geanticipeerd?”- wordt dan niet in uw beleving het probleem van de werkgever bij de klant neergelegd?

De heer Krol: Als je een individuele situatie bekijkt, zijn er ongetwijfeld afwijkingen van het gemiddelde, maar grosso modo is inkomen wel een hele belangrijke indicator om de mate van zelfredzaamheid te kunnen bepalen. Als mensen zich daardoor gestigmatiseerd weten- ik heb er vertrouwen in dat, doordat er een volledig onderzoek gedaan wordt, andere factoren daarin gewoon meegenomen worden.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Dat is volgens mij wat mevrouw Pellikaan net ook al aangaf: doordat je hem in een breder perspectief weglegt, laat je de financiële kant niet leidend zijn, maar gewoon het keukentafelgesprek.

De heer Krol: Ik denk dat inkomen ook belangrijk is, omdat dat uiteindelijk ook wel iets zegt over de mate waarin mensen financieel zelfredzaam zijn – je hebt zelfredzaamheid en onderdeel daarvan kan zijn financiële zelfredzaamheid. Ik vind het heel legitiem om van mensen met een wat hoger inkomen – en als je gaat kijken op gezinsniveau, zit je, als je een twee persoonshuishouden hebt, met deze norm echt tegen het modaal inkomen aan –te verwachten dat ze wellicht buiten de Wmo om zelf tot een oplossing kunnen komen. En kunnen we het dan hebben over arbeidsmarkt en krapte? De markt van de gecontracteerde partijen is echt een hele andere markt dan die van de individuele huishoudelijke hulp die zich aanbieden. Als je googelt op Marktplaats, kun je zó, ook in Gorinchem, aanbod vinden van mensen die zich aanbieden als huishoudelijke hulp. Zeker in tijden van schaarste vind ik het heel legitiem dat de overheid ook kijkt naar wat iemand daarin zelf kan betekenen. En mocht het iemand echt niet lukken, dan heb ik er vertrouwen in dat daarbij geholpen en ondersteund wordt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met mevrouw Loderus, Stadsbelang.

Mevrouw Loderus: Bedankt, voorzitter. Als je te maken hebt met schaarste, is het van belang te kijken hoe je die schaarste zo eerlijk mogelijk kunt verdelen, oftewel: hoe kun je het beste prioriteren? Op dit moment is sprake van een stijging van het gebruik en de uitgaven van de huishoudelijke ondersteuning. Met name hogere inkomensklassen hebben een belangrijk aandeel hierin. Het gevolg is dat het voor aanbieders moeilijker wordt om huishoudelijke ondersteuning te bieden. Dit heeft weer geleid tot wachtlijsten. De grote vraag hierbij is: wie laat je voorgaan op het moment van deze schaarste? Er wordt momenteel geen onderscheid gemaakt wie er bij schaarste als eerste in aanmerking komt voor huishoudelijke ondersteuning. Dit heeft in eerste instantie geleid tot een raadsvoorstel om een inkomenstoets te hanteren bij toegang tot huishoudelijke ondersteuning. Hier kwamen bezwaren tegen en derhalve ligt nu een nieuw raadsvoorstel voor om financiële zelfredzaamheid mee te wegen wanneer sprake is van wachtlijsten, ofwel dreigende wachtlijsten. Het doel is hetzelfde: huishoudelijke hulp toekennen aan degenen die dit het hardst nodig hebben. Hierbij wordt niet alleen rekening gehouden met

het onderscheid in lagere inkomens en hogere inkomens binnen de gestelde bandbreedte. Ook bij hogere inkomens kan er reden zijn om voorrang te geven aan huishoudelijke ondersteuning op lagere inkomens. Eigenlijk sluit het een beetje aan bij wat de heer Krol net ook al aangaf. Om het voorbeeld dat in B&A genoemd werd nog maar eens te herhalen: stel dat iemand een gebroken been heeft, alleenstaand is en tot een hogere inkomensklassen behoort, dan kan het zo zijn dat diegene voorrang krijgt op het toekennen van huishoudelijke hulp ten opzichte van iemand met bijvoorbeeld een lager inkomen. Echter, nog wel een aandachtspunt voor de wethouder. In het raadsvoorstel wordt aangegeven dat leveringsproblemen van aanbieders van huishoudelijke hulp een reëel scenario is. Onze vraag is: met welke aanbieders wordt vanuit de Wmo samengewerkt in Gorinchem? Is er een mogelijkheid dat dit uitgebreid wordt naar meerdere aanbieders? Wij zijn benieuwd naar deze antwoorden. Het is belangrijk om vanuit meerdere kansen te kijken wat te doen om wachtlijsten te voorkomen, of zo beperkt mogelijk te houden. Verder mag het denk ik duidelijk zijn dat wij in ieder geval positief gestemd zijn over het raadsvoorstel.

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan, Democraten Gorinchem.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Bij de invoering van het abonnementstarief hielden gemeenten en talloze andere betrokken instanties en organisaties hun hart vast. De waarschuwingen over de financiële tekorten, dat het haaks zou staan op het gedachtegoed van zelfredzaamheid en dat door de aanzwellende vraag straks iedereen slechter af zou zijn, vooral de lage inkomens, mochten niet baten. En hier staan we dan, alweer, met de gebakken peren van Den Haag. Gelukkig is een mogelijke oplossing in zicht vanaf 2025, maar voor nu hebben we wel te maken met de situatie zoals die is, en die is dat inwoners straks op wachtlijsten komen te staan in afwachting van thuishulp en deze niet geleverd kan worden. En de situatie is nu ook dat er inwoners zijn die een beroep doen op de Wmo, wat hun goed recht is, maar financieel gezien misschien ook andere mogelijkheden hebben. Op het realisme van deze andere mogelijkheden kom ik zo nog terug.
Ik wil eigenlijk eerst met de deur in huis vallen. Wij hebben twee grote zorgpunten bij dit voorstel, die ons dan ook sterk doen twijfelen. Het eerste gaat over de rechtmatigheid van het meewegen van financiële mogelijkheden bij de eigen kracht. In de Kamerbrief van 22 april 2022 schrijft de staatssecretaris daarover het volgende: “De wet laat geen ruimte om binnen de eigen kracht als bedoeld in artikel 2.3.5 3de lid van de Wmo 2015 rekening te houden met de financiële mogelijkheden van een persoon om de gevraagde ondersteuning zelf te bekostigen. Jurisprudentie wijst dan ook keer op keer uit dat een gemeente in haar Wmo-verordening geen andere financiële voorwaarden mag opnemen dan de wettelijke eigen bijdrageregeling.” Ons lijkt hieruit logisch af te leiden dat het dan ook niet rechtsgeldig is wanneer een gemeente niet in de verordening, maar in de beleidsregels iets dergelijks opneemt. Een inwoner wordt weliswaar niet uitgesloten van de Wmo met het voorstel, maar wij mogen dus niet de financiële mogelijkheden tot de eigen kracht of de zelfredzaamheid rekenen, ook niet bij de bepaling van de volgorde op de wachtlijst. Wij willen vragen of de wethouder haar duiding hierop kan geven, de uitspraak van de staatssecretaris meenemend.
Het tweede zorgpunt, voorzitter, gaat over hoe eerlijk het is om financiële mogelijkheden als component op te nemen, gezien de huidige arbeidsmarkt, waarin ook de particuliere

huishoudhulpen schaars zijn. In hoeverre is het fair om te zeggen: u heeft meer inkomen, u kunt ook zelf iemand bekostigen, terwijl dit in de praktijk misschien helemaal niet te realiseren is? In principe willen wij hetzelfde bereiken. Ook wij vinden het geen verkeerd idee om de financiële mogelijkheden in kaart te brengen in de bepaling van de zelfredzaamheid van de inwoner, maar dan moet het wel rechtsgeldig zijn en een realistisch criterium. Ook zijn wij sterk van mening dat dit dan niet de enige factor mag zijn waarnaar wordt gekeken, maar dat het onderdeel moet zijn van een bredere zelfredzaamheidsscan. Zo staat het ons inziens nu wel in de beleidsregels verwoord, dat er een inkomenstoets wordt gedaan en dat daar direct consequenties aan zijn verbonden: is uw inkomen hoger dan 185%, dan wordt u achteraan de wachtlijst geplaatst, tenzij uiteraard met een hardheidsclausule. Maar dat is wat ons betreft de omgekeerde wereld. Het moet niet zo zijn dat je met een hoog inkomen onderaan de wachtlijst komt te staan, maar dat de financiële zelfredzaamheid een factor is om te bepalen wie het meest urgentie nodig heeft. En dit moet altijd in zijn volledigheid worden afgewogen. Nu staat het opgeschreven alsof dit het enige afwegingskader is dat telt. Belangrijk in ons eindoordeel over dit voorstel is dus ook de bereidheid, of een eventuele toezegging van de wethouder, dat de inkomenstoets slechts een hulpmiddel zal zijn om de financiële mogelijkheden in kaart te brengen en dat deze financiële mogelijkheden onderdeel zijn van een veel bredere zelfredzaamheidsscan op basis waarvan wordt bepaald wie het meest urgentie nodig heeft in tijden van wachtlijsten.
Concluderend hebben wij dus nog zorgpunten die ons sterk doen twijfelen over dit voorstel en het überhaupt opnemen van de component van financiële mogelijkheden. Wij zullen na dit debat en beantwoording van de wethouder onze afwegingen hierin maken.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Houwelingen, SP.

De heer Van Houwelingen: Dank u wel, voorzitter. Het raadsvoorstel Wmo-verordening, oftewel: willen we de inkomenstoets inzetten? Bij de invoering van de Wmo in 2007 is de functie ‘hulp bij huishouden’ overgeheveld naar de gemeente en daarbij is ook de inkomensafhankelijke eigen bijdrage ingevoerd. Voor hogere inkomens was het hierdoor niet aantrekkelijk om hulp bij het huishouden via de Wmo te regelen, want dan betaalde je vaak een eigen bijdrage die hoger was dan de kosten voor het zelf regelen van hulp. Dankzij het regeerakkoord is in 2019 een abonnementstarief ingevoerd. Hierdoor kan nu iedereen die huishoudelijke hulp, dagbesteding of hulpmiddelen nodig heeft een tegemoetkoming bij de gemeente vragen, ook degene die het wel kan betalen. Veel mensen die voor 2019 nog particuliere hulp hadden, hebben daarom nu ook huishoudelijke hulp via de Wmo, omdat het nu eenmaal veel goedkoper is. Maar deze toename hebben de kosten flink doen stijgen, een toename van 25%, en veel belangrijker nog: door de wijziging zijn lange wachtlijsten ontstaan bij de huishoudelijke hulp en men kan de vraag niet meer aan.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Voorzitter…

De voorzitter: Mevrouw Alba Heijdenrijk.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Ik vraag me af waar u vandaan haalt dat de hogere inkomens de reden zijn van de toename. Kan het niet zo zijn dat er gewoon meer sprake is van vergrijzing, mensen die langer thuis wonen, alternatieven die maken dat meer mensen een appel doen op de Wmo?

De heer Van Houwelingen: Ik zeg niet dat de vergrijzing niet een reden kan zijn, maar ik heb ook gezien waarom straks de wetswijziging in 2025 gaat plaatsvinden, waardoor weer de eigen bijdrage komt, en daarin staan én vergrijzing én wel degelijk het terugdraaien van het abonnementstarief, waardoor de wachtlijsten zijn opgelopen.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Het voorstel is om het in 2025 in te voeren, maar het is nog niet zeker dat het ook daadwerkelijk gaat gebeuren.

De heer Van Houwelingen: Dat klopt, maar de reden voor die wetswijziging is dat de wachtlijsten zijn opgelopen doordat er daarvoor wel een eigen bijdrage was en dat nu is afgeschaft, en de vergrijzing telt inderdaad ook mee. Dat zijn twee factoren die daarin worden genoemd. Nou, de vergrijzing gaan we niet wegnemen, maar Den Haag denkt daar wel degelijk in te kunnen sturen door middel van een eigen bijdrage op basis van inkomen.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Maar dan nog is nergens terug te vinden dat dit in Gorinchem ook aan de hand is. Nergens is op papier terug te vinden dat de hogere inkomens de reden zijn voor toenemende zorgafname via Wmo.

De heer Van Houwelingen: Nee, ik heb ook in het raadsvoorstel gezien dat het voorstel dat nu voorligt inderdaad is gedaan op basis van die landelijke toets.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van Houwelingen: Ik kom nu op een belangrijker punt. De inbreng van mevrouw Den Heijer van de Stichting Gorinchems Platform voor Gehandicaptenbeleid liet weinig aan de verbeelding over. Bij de laatste schaarste is gewoon keihard aan iedereen gevraagd om hulp in te leveren, om die uren te verspreiden toen alle stoplichten op rood stonden. Is dat eerlijk? Moeten we bij krapte de gemeente naar de cliënten sturen om te vragen of ze hulp willen inleveren, terwijl ze die ook duidelijk nodig hebben, of moeten we tegen alle nieuwe cliënten zeggen: sorry, alle seinen staan op rood, we hebben geen plaats, want ergens moet er ruimte gevonden worden? En nee, dat willen wij als SP niet meer. Wat de SP betreft, zouden we terug kunnen naar de oude situatie, omdat de inkomensafhankelijke berekening in het verleden geen probleem heeft veroorzaakt en de huidige situatie door de aanzuigende werking juist capaciteitsproblemen heeft opgeleverd. Je kunt je afvragen of 185% hoog genoeg is, maar dat de wethouder hiermee vast vooruitloopt op de aankomende wetgeving is niet zo vreemd en heel ver gaat het voorstel ook niet. Het vraagt om uitstel, niet om afstel. Iedereen krijgt hulp, maar kwetsbaren met een minder inkomen krijgen voorrang op de wachtlijst. Je zoekt ruimte, daar waar mogelijk ruimte kan zijn, en of het eerlijk is... ja, wat ik van eerlijk delen heb verstaan, zie ik meer in het eerlijk *ver*delen. En dat maakt het verschil in dit geval tussen groen en SP rood. Kortom, wij steunen het raadsvoorstel.

Omdat het onderdeel is van de discussie, wil ik even terugkomen op de inkomenstoets en waarom wij denken dat het wel mogelijk is om die in te zetten. Kijk, gemeenten mogen geen inkomenspolitiek voeren. Dat lijkt helder, maar dat is lastig voor gemeenten, want we krijgen ook steeds meer taken van Den Haag, zoals de Wmo, naar ons toegeschoven en we zijn ook verantwoordelijk voor de budgetten die daarmee samengaan. Maar is er sprake van inkomenspolitiek en wanneer is het een aanvullend beleid of compensatiemaatregel? Want dat laatste behoort wel tot de bevoegdheden van de gemeente. Die lijn tussen inkomenspolitiek en compensatiemaatregel is dun, maar compenseren mag en dat, zo zien wij het, is precies wat het raadsvoorstel vraagt. Je kunt het anders willen lezen, maar ik lees toch echt: “bij het ontstaan van leveringsproblemen voorrang geven aan nieuwe cliënten met een lager inkomen”, dus op basis van inkomen compenseer je hem naar de positieve kant. Als je het anders leest, zeg je misschien “dan zetten we mensen met een hoger inkomen aan de andere kant”, maar zo staat het er niet en is het een compensatiemaatregel, dus zou ik willen voorstellen het als een compensatietoets te doen.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Zo staat het er wél!

De heer Van Houwelingen: Ik lees dit toch echt uit het raadsvoorstel.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Ja, maar op het moment dat je onderscheid gaat maken op basis van inkomen, maak je daar dus onderscheid op.

De heer Van Houwelingen: Daarom, dat is halfvol / halfleeg, maar zo lees ik hem en dan is het een compensatiemaatregel.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Dat vind ik een politieke duiding.

De heer Van Houwelingen: Zo is het ook.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter…

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Dan ben ik benieuwd hoe de heer Van Houwelingen de woorden van de staatssecretaris leest, waar hij heeft gesteld dat het meenemen van financiële mogelijkheden voor het bepalen van de eigen kracht wettelijk niet is toegestaan. Hoe kijkt u daar dan tegenaan in relatie tot dit voorstel?

De heer Van Houwelingen: Zoals ik zeg, ik zie het meer als een compensatie, dus dat je zegt: oké, u zit in zwaarder weer dan een ander en dus geven wij u voorrang op de anderen en zetten we u bovenaan de lijst.

Mevrouw Pellikaan: Maar het verlenen van voorrang gebeurt toch op basis van de financiële redzaamheid die in kaart is gebracht?

De heer Van Houwelingen: Niet alleen. Er wordt een volledig onderzoek gedaan.

Mevrouw Pellikaan: Maar in de beleidsregels zoals ze nu zijn opgesteld staat dat als eerste de financiële mogelijkheden geldend zijn en dat op basis daarvan de volgorde op

de wachtlijst wordt bepaald. Er staat niet geborgd dat dat in combinatie gebeurt met andere factoren, en daar zit dan ook ons zorgpunt.

De heer Van Houwelingen: Zo zie ik het niet. Er wordt een volledig onderzoek gedaan en onderdeel daarvan is de inkomenstoets, waarvan ik denk dat je dan inderdaad mag zeggen van “nou, u krijgt voorrang, of niet”, dus het is een onderdeel daarvan. Naar rato van de uitkomst van dat onderzoek zul je een nummer krijgen, voorrang of niet.

Mevrouw Pellikaan: Diezelfde duiding lezen wij ook als we kijken naar het voorstel, maar die zien we dus niet terug in de vertaling naar de beleidsregels.

De heer Van Houwelingen: Dat heb ik dan niet zo helder. Ik zou het graag willen terugkijken en er dan eventueel later op terugkomen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van ’t Westende, VVD. Het is haar maidenspeech, dus geen interrupties.

Mevrouw Van ’t Westende-de Bijl: Dank u wel, voorzitter. Sinds de Wmo in 2015 haar intrede deed, moet de gemeente ervoor zorgen dat iedereen kan meedoen aan de maatschappij en zoveel mogelijk zelfstandig kan blijven wonen. De Wmo is een wet waarmee je vaak pas in aanraking komt op het moment dat er veel in je leven speelt, waarin je wellicht kwetsbaar bent en er genoeg uitdagingen zijn. De afgelopen weken hebben we in de voorbereidende sessies naar deze raadsvergadering toe discussies gevoerd met de wethouder. De discussie spitste zich toe op de inkomenstoets in relatie tot de inzet van huishoudelijke ondersteuning en wachtlijsten, dit vooruitlopend op de landelijke wetgeving, waarvan is aangegeven dat deze mogelijk in 2025 volgt. De vragen die zijn gesteld, de discussies die hebben plaatsgevonden en de bespiegelingen die zijn gedeeld en nog worden gedeeld, hebben laten zien dat er verschillende zienswijzen zijn. Tegelijkertijd beseft ook onze fractie dat het een ingewikkeld vraagstuk is en dat je ten tijde van schaarste keuzes moet maken. Ook vinden wij dat het beleid niet strijdig kan zijn met wetgeving, dit om te voorkomen dat er rechtsongelijkheid ontstaat tussen inwoners die de weg van bezwaar wel kunnen en willen bewandelen en inwoners die dit niet kunnen. Op het moment dat je een beroep doet op de Wmo, speelt er al vaak genoeg in het persoonlijk leven van de betrokkene. De Wmo is een complex onderwerp, want de Wmo gaat naast beleid altijd over mensen, mensen die door omstandigheden in hun leven hulp nodig hebben en door onder andere de inzet van de Wmo kunnen zij zoveel mogelijk zelfstandig hun leven blijven leiden. Voor mij en voor onze fractie is het van belang dat we ook richting de toekomst vanuit het beginsel van gelijkheid deze hulp en kansen blijven aanbieden.
In het voorliggende voorstel is een aantal zaken naar aanleiding van de discussies genuanceerd en dat vindt onze fractie positief. Op basis van dit nieuwe voorstel hebben we nog wel twee vragen aan de wethouder. We vinden het belangrijk dat ongeacht het principe van de inkomenstoets en de dreiging van wachtlijsten tijdens de keukentafelgesprekken altijd wordt verkend of er alternatieve mogelijkheden zijn voor de inzet van de huishoudelijke ondersteuning. Op deze manier kunnen wachtlijsten wellicht

ook worden voorkomen. De vraag is of de wethouder kan bevestigen dat deze verkenning onderdeel is van het beleid.
Ten tweede. Er is juridisch advies ingewonnen over de houdbaarheid van dit nieuwe voorstel. De gemeente geeft aan dat zij op basis van dit advies het voorstel juridisch houdbaar acht. Vraag van onze zijde is hoe de gemeente handelt als op grond van de inkomenstoets wel bezwaar wordt aangetekend door de cliënt.
In de afgelopen periode heeft de wethouder in onze ogen veel gedaan om tot een passende oplossing voor dit complexe vraagstuk te komen en vooruitlopend op de beantwoording van onze vragen staan wij dan ook positief tegenover dit raadsvoorstel. (*Applaus*)

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Geest, CDA.

De heer Van der Geest: Voorzitter, dank. Na twee B&A-sessies inderdaad, zoals gezegd, waarvan ik er maar eentje kon bijwonen, dus vanaf deze plek ook nog aan de heer Van der Meijden dank voor het vervangen, ook van onze fractie. Ik was er in ieder geval 23 maart bij, waarin we met elkaar als raad op zoek waren naar oplossingen om het eerste raadsvoorstel, dat ons inziens gewoon in strijd was met de wet, te verbeteren. We zijn toen op zoek gegaan naar oplossingen, maar ook naar een compromis met elkaar, van: hoe kunnen we elkaar vinden in het debat, ook met de wethouder? Want er ligt een conceptwetsvoorstel, waarvan gehoopt wordt dat het in ‘25 hoopt in zal gaan, maar het blijft een conceptwetsvoorstel. Het huidige voorstel is inderdaad een verbetering, dus dank voor het opstellen daarvan, maar bij vlagen ook wat onduidelijk – mevrouw Pellikaan heeft daar ook wat over gezegd –, want soms lijkt het echt alsof het één van de wegingen is van de beoordeling van iemand, maar soms lijkt het ook wel de enige reden om een wachtlijstprioritering vast te stellen. De wethouder gaf in de B&A-sessie aan: ik ga niet met hagel schieten, ik heb wel iets nodig om naar het inkomen te kijken, om dat in die weging mee te nemen, want anders gaan we met iedereen het gesprek voeren en komen we nergens uit. Dus we snappen wel dat we iets nodig hebben, maar met de toezegging die mevrouw Pellikaan net gevraagd heeft, scheppen we volgens mij die helderheid en niet alleen hier wat we nu aan het vaststellen zijn, maar ook voor de professionals dadelijk om te gaan uitvoeren. Dat vinden we ook relevant: dat zij goed beslagen ten ijs komen, want wij hebben er wel vertrouwen in dat zij in de weging die zij gaan maken de juiste keuze en de juiste prioritering maken. Toch, voorzitter, vragen we nog wel een andere toezegging aan de wethouder, en dat is dat we graag na negen een maanden een evaluatie zien, en dan vooral ook betreffende de werkbaarheid van deze regels voor de professionals in de uitvoering.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Dansen namens het college.

Wethouder mevrouw Dansen: Dank u wel, voorzitter. Eens kijken of ik nog uit mijn gekrabbel kan komen. Ik loop maar eventjes de verschillende opmerkingen en bijdragen na, dat is waarschijnlijk het handigste; dan hoor ik wel of ik iets vergeet.
De PvdA verkeert blijkbaar in de veronderstelling dat wij dit voorstel doen om de kosten te drukken. Dat is natuurlijk niet zo. Wij doen dit voorstel omdat wij schaarsteproblemen hebben in Gorinchem op dit gebied.

De PvdA vraagt ook naar alternatieven en of het juridisch houdbaar is. Dat is meerdere keren gevraagd. Wij hebben dat natuurlijk nagevraagd bij onze afdeling en die zegt dat het haalbaar is, maar het is een nieuw terrein dat we betreden en of dat ook werkelijk zo is, weet je nooit zeker, al denken wij van wel. Wij denken ook dat we goede redenen hebben om dat te denken, dat is ons ook meegegeven, maar dat weet je pas zeker op het moment dat het ooit voorligt.
U vraagt ook om zorgvuldige communicatie. Dat kan ik u natuurlijk altijd beloven, want wij zijn erg van de zorgvuldige communicatie.
D66 gaat erin met "wij willen geen inkomenstoets". Nou, dat laat verder weinig ruimte. Wij hebben die inkomenstoets in het voorstel wel voorgelegd. Daarbij willen wij ook meegeven dat we het met z'n allen nog steeds hebben over schaarste. We hebben dit voorstel zó gedaan, dat we het hebben over "hoe lossen we het nou op op het moment dat we schaarste hebben?" Ik heb vorige week in B&A aangegeven dat wij op dat moment van onze 14 aanbieders er 7 hadden die konden leveren en 7 die niet konden leveren. Op dit moment hebben we een positieve beweging: We hebben er 6 die niet kunnen leveren en 8 die wel kunnen leveren, maar dat zijn echt dagkoersen, dat kan elke dag anders. We zijn nog niet in mei, in mei beginnen de vakanties en dan beginnen ook de problemen. Ook ik ben manager in de zorg geweest en ik weet dat ik in ieder geval problemen heb gehad in de vakanties met de bezetting vanaf begin mei tot eind september. Dus wij maken onze borst nu alvast nat, voorzitter.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Maar dan weet u als manager in de zorg ook dat je je personeel van tevoren op orde moet hebben en ik mis een beetje de vinger naar de organisaties die gewoon verantwoordelijk zijn voor een goede vakantieplanning. Het probleem van niet leveren, schaarste, is overal in de zorg een probleem, maar de vraag is wel: is dit dan de oplossing? Volgens mij blijft nu de zorginstelling buiten beschouwing: het is prima dat jullie het personele bestand niet op orde hebben, want dan leveren we gewoon aan de kant van de patiënt in.

Wethouder mevrouw Dansen: Ik denk niet dat het een goed idee is om hier een discussie te voeren over vakantieplanning. Ik kan u wel zeggen dat, als je je vakanties plant tussen begin mei en eind september, je aan vakantieplanning doet, maar dat is weer wat anders. Het is niet anders, we hebben schaarste en wij moeten prioriteren.
De ChristenUnie/SGP zei heel mooi, en daar kon ik met veel instemming naar luisteren, dat de principiële discussie centraal staat. Dat is wat we hier doen. We weten dat we schaarste hebben, we hebben mensen die allemaal Wmo-huishoudelijke zorg willen ontvangen en we hebben er te weinig van, hoe los je dat op? Zo simpel als wat en binnen dat gegeven hebben wij ervoor gekozen om deze oplossing aan u voor te leggen.

Mevrouw Pellikaan: Ik denk dat op de vraag die de wethouder stelt een simpel antwoord is te geven, namelijk: dat kunnen wij niet. Wij kunnen niet de schaarste hier met elkaar oplossen en dat plaatst ons dus ook in deze moeilijke positie. Maar wat wij wel kunnen doen, en daartoe roept u ook op in uw voorstel, is proberen zo goed mogelijk een brede afweging te maken van de zelfredzaamheid van onze inwoners, financiële mogelijkheden daarin een component laten zijn en op basis daarvan met de beste bedoelingen en kennis

proberen te bepalen wie op de wachtlijsten, als die ontstaan, urgentie nodig hebben. Bent u het daar met mij over eens?

Wethouder mevrouw Dansen: Volgens mij proberen we dat te doen, maar misschien is de methode die wij daarvoor kiezen niet uw methode. We hebben daar echt heel diep over nagedacht. We hebben in de vorige B&A goed geluisterd, met name naar u, over wat een andere oplossing zou zijn dan de oplossing die wij toen gaven, namelijk een bijdrage voor het hele jaar. We hebben er nu voor gekozen om alleen in tijden van schaarste – ik bedoel: zou het zo zijn dat we dit jaar geen schaarste hebben, dan ben ik de eerste die daar 'hoera' over roept, want dan hoeven we namelijk niks, dan hebben we gewoon genoeg –, maar nu hebben we naar alle waarschijnlijkheid wel schaarste en dan moet je een keuze maken. Voor mij valt die keuze uit voor de zwaksten. Wie die zwaksten zijn, is natuurlijk een spannende discussie, maar ik vind dat we daarvoor moeten kiezen.

Mevrouw Pellikaan: Ik denk dat de wethouder en ik het erover eens zijn dat dan alle componenten in beeld moeten worden gebracht om de zelfredzaamheid in kaart te brengen en dat de financiële mogelijkheden daar een onderdeel van zijn. Volgens mij zijn we het daarover eens. Alleen lees ik dat dus niet zo terug in hoe de beleidsregels nu zijn opgesteld. Daarin lijkt het alsof de financiële mogelijkheden de enige component zijn waarop wordt afgegaan en dat is waar wij moeite mee hebben.

Wethouder mevrouw Dansen: Het is nooit de enige component. Het loopt een beetje door elkaar, maar dan ga ik gewoon die beantwoording er gelijk bij doen. Als je het hebt over de keukentafelgesprekken, waar ook de VVD zojuist naar vroeg: dat doen wij. Wij nemen in die keukentafelgesprekken al mee van "goh, u lijkt toch een mooi inkomen te hebben, weet u zeker dat u geen andere mogelijkheden hebt?", of hoe ze dat dan ook doen – gelukkig zit ik daar niet, want lijkt me altijd lastig om dat soort dingen te doen –, dus op dat moment kijken we al of we alternatieven kunnen voorleggen, of we met mensen kunnen kijken wat ze willen. Maar met wat u zojuist voorstelde, van "laten we dat grote onderzoek doen en dan kijken hoe verder", vraag je op elk moment van mensen dingen die je niet hoeft te vragen. Als we het nu alleen doen in tijden van schaarste met onze nieuwe klanten, het gaat om de nieuwe klanten die zich in tijden van schaarste aanmelden voor hulp, is dat voldoende en dan hoef je niet alle andere cliënten die je al hebt en die binnenkomen in tijden waarin er geen schaarste is, te vragen om een inkomenstoets.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Is dat dan juist niet datgene waarmee je in mijn beleving ook de mensen die een minder hoog inkomen hebben eigenlijk stigmatiseert? Want ook die kun je preventief vragen waar ze nog wel toe in staat zijn en wat wel mogelijk is, in plaats van toewerken naar schaarste, dan de noodrem erop en dan tegen alles wat daarna komt, wat net iets teveel verdient, zeggen: jammer. Ik vraag me af of je vanuit het preventieve kader in het keukentafelgesprek alles meeneemt, dus ook die financiële redzaamheid, maar ook bij de minder financieel redzame mensen de vraag stelt: wat kunt u nog wel zelf? Volgens mij is dat de key van eigen kracht.

Wethouder mevrouw Dansen: Mevrouw de voorzitter. Volgens mij ben ik dan zojuist onduidelijk geweest, want in die keukentafelgesprekken wordt dat alles besproken. Ik ging ervan uit dat dat bekend was, dat juist dan besproken wordt van "wat hebt u nodig,

wat kunt u zelf, waar heeft u misschien andere hulp?" Ook in die keukentafelgesprekken bespreek je met elkaar van "als u het nou zelf kunt betalen, misschien zijn er dan andere mogelijkheden, andere oplossingen die je kunt zoeken". Ik hoop het daarmee voldoende beantwoord te hebben.

De heer Koçak: Voorzitter, over keukentafelgesprekken gesproken: u komt ook vanuit het sociaal domein. Ik hoorde net van ChristenUnie/SGP en SP dat er dan volledige onderzoeken worden gedaan om te kijken naar een afwegingskader om een besluit te nemen. Maar zoals u ook weet, denk ik, zijn keukentafelgesprekken geen onderzoeken. Bent u dat met mij eens?

Wethouder mevrouw Dansen: Volgens mij zijn keukentafelgesprekken juist in het leven geroepen om in een redelijk informele sfeer met elkaar in gesprek te gaan over de aanvrage die gedaan wordt en in hoeverre we daar een goed en mooi antwoord voor de toekomstige cliënt op hebben.

De heer Koçak: Juist, doorvragen, in kaart brengen van levensdomeinen. Maar als ik lees in het voorstel, zoals ChristenUnie/SGP en SP aangeven, dat er volledige onderzoeken worden gedaan, ben ik even in verwarring tussen onderzoek en keukentafelgesprek.

Wethouder mevrouw Dansen: Ik zou u niet in verwarring willen hebben, maar ik denk dat het eerder een semantische kwestie is van wat voor woord je ervoor gebruikt. Uiteindelijk voer je met elkaar een gesprek, dat kun je een onderzoek noemen, je kunt het ook een gesprek noemen waar je resultaten uit haalt. Misschien is dat minder ongerustmakend voor u, meneer Koçak.
Ik ga even verder. Democraten Gorinchem vroeg naar de rechtmatigheid. Volgens mij heb ik daar zojuist al het een en ander over gezegd. Ook de staatssecretaris werd geciteerd. Ik kan mij een eerder citaat herinneren van diezelfde staatssecretaris – ik heb niet meer paraat wanneer –, waarin hij zei dat dat inderdaad niet tot de mogelijkheden behoorde, officieel, maar dat hij gemeentes daar niet aan op ging hangen, of een andere tekst in die zin.

Mevrouw Pellikaan: Heeft de wethouder ook de toelichting van de staatssecretaris gelezen, waarom hij daar geen verdere actie op ging ondernemen bij deze gemeenten?

Wethouder mevrouw Dansen: Het spijt me, dat heb ik niet meer in mijn hoofd. Maar u gaat dat vast voor mij citeren!

De heer Krol: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Krol.

De heer Krol: Mevrouw Pellikaan verwees naar de brief van de staatssecretaris. Volgens mij ging was die brief met name opgesteld als gevolg van het handelen van een aantal gemeenten om aan de voorkant een inkomenstoets in te bouwen die ging over al dan niet toegang tot de Wmo huishoudelijke hulp, maar dat is hier niet meer aan de orde. Dus volgens mij is de verwijzing naar die brief in dit kader onterecht. Dit gaat over wachtlijstbeheer.

Mevrouw Pellikaan: Maar de gronden waarop dat niet mocht gelden natuurlijk ook voor dit voorstel. Die zullen onveranderd zijn gebleven in de argumentatie van de staatssecretaris. De reden waarom hij geen verdere stappen heeft ondernomen bij deze gemeenten is niet omdat hij dacht “weet je, ik gedoog het maar met zicht op toekomstige wetgeving”. Nee, dat is omdat hij heeft gezegd dat de strijdigheid met de wet al vaststaat en hij gemeenten de ruimte wil bieden om hun lokale beleid in overeenstemming te brengen met het wettelijk kader. Dat is de reden geweest van de staatssecretaris.

Wethouder mevrouw Dansen: U wilt een antwoord van mij? Dan heeft op dit moment de ChristenUnie natuurlijk gelijk dat dat niet meer voorligt. Dat was het vorige voorstel, waarin we een bijdrage vroegen van mensen met een hoger inkomen. Op dit moment gebruiken we die toets alleen in tijden van schaarste, om te kijken op welke plaats van de wachtlijst iemand even terechtkomt.

Mevrouw Pellikaan: Wat in strijd was met de wet, is dat binnen de eigen kracht rekening werd gehouden met de financiële mogelijkheden van een persoon. Dat is hetgeen wat in strijd was met de wet, en ik concludeer dat dat bij dit voorstel ook het geval is.

Wethouder mevrouw Dansen: Het is een overweging die wij meenemen, dat klopt.
Ik heb nog twee vragen van de VVD over de keukentafelgesprekken. Ik hoop dat ik dat intussen genoeg heb toegelicht. Het juridisch advies heb ik volgens mij ook toegelicht. Daar kan ik alleen maar van zeggen dat we dat juridisch advies hebben gekregen, en wij kregen dat op positieve wijze, zo van: wij denken dat het kan. Voor de rest ben ik gewoon ook eerlijk. Ik bedoel: het heeft helemaal geen zin om daar over te jokken. We weten pas helemaal zeker of het kan op het moment dat de eerste zaak daarover geweest is.
Dank u wel.

De heer Koçak: Voorzitter..

De voorzitter: Ik merk dat men elkaar voortdurend op één punt blijft bevragen. Laten we nu proberen elkaar op nieuwe elementen te bevragen en niet steeds weer op hetzelfde terug te komen. Mevrouw Van ’t Westende.

Mevrouw Van ’t Westende-de Bijl: Voorzitter. Ik heb nog een aanvullende vraag aan de wethouder, want in mijn vraagstelling was namelijk de vraag: weet u al hoe u gaat handelen op het moment dat een cliënt bezwaar aantekent tegen de inkomenstoets, dus ten tijde van de schaarste?

Wethouder mevrouw Dansen: Zoals elke fatsoenlijke gemeente handelt als ergens bezwaar tegen ingediend wordt: dan ga je in op het bezwaar, dan onderzoek je of het bezwaar terecht is.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Kan de wethouder nog even de toezegging herhalen uit de afgelopen B&A-sessie?

Wethouder mevrouw Dansen: Was die dan niet genoteerd? Ter informatie van de mensen die daar niet bij waren: meneer Koçak wilde eigenlijk elke week informatie over

hoe het met de wachtlijsten stond en we hebben aan het eind van de vergadering afgesproken dat ik de raad op de hoogte zou stellen op het moment dat er schaarste ontstond en wanneer die schaarste weer over was, dus dat wij niet meer zouden werken met wachtlijsten.

De heer Koçak: En dat niemand buiten de boot zou vallen!

Wethouder mevrouw Dansen: Niemand komt in een crepeersituatie.

De voorzitter: Mevrouw Loderus.

Mevrouw Loderus: Ik weet niet zeker of u al klaar was met het beantwoorden van de vragen, maar ik had ook nog twee vragen gesteld…

Wethouder mevrouw Dansen: Excuus. Ik werd een beetje in de war gebracht door alle vragen die ik tussendoor kreeg, dus als ik vragen vergeten ben, beantwoord ik die met alle plezier, maar dan wil ik ze wel heel graag nog even horen.

De voorzitter: Mevrouw Loderus.

Mevrouw Loderus: In het raadsvoorstel wordt aangegeven dat leveringsproblemen van aanbieders van huishoudelijke hulp een reëel scenario is. Nu komt de vraag: met welke aanbieders wordt vanuit de Wmo samengewerkt in Gorinchem en is er een mogelijkheid om dat nog verder uit te breiden?

Wethouder mevrouw Dansen: Ik kan u niet het hele rijtje geven, maar wij werken met 14 aanbieders samen. We hadden er minder, maar recent is dat verhoogd. Dat zijn op dit moment de aanbieders die zich aangeboden hebben om huishoudelijke hulp te regelen en die ook daarvoor in aanmerking komen. Want kijk: ik kan morgen ook zeggen dat ik huishoudelijk hulp ga doen, maar dat wil niet zeggen dat ik daarvoor gekwalificeerd ben. We doen dat samen met de gemeente Molenlanden. We maken over het algemeen van dezelfde aanbieders gebruik.

Mevrouw Loderus: Mag ik nog een vraag stellen?

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Loderus: Zijn er op dit moment ook aanbieders met wie niet wordt samengewerkt wordt en met wie mogelijk wel samengewerkt kan worden, of zijn er op dit moment belemmeringen om met hen samen te werken?

Wethouder mevrouw Dansen: Daarop moet ik het antwoord schuldig blijven. Ik neem aan van niet, want we hebben natuurlijk heel erg ons best gedaan, al vanaf vorig jaar, om zoveel mogelijk zorgcapaciteit te hebben. Ik vind die wachtlijsten ook niet fijn en ik vind de oplossingen ook niet fijn, dat vindt helemaal niemand, want je wilt gewoon iedereen helpen. Du moment dat er meer zijn, staat mijn ambtenaar er waarschijnlijk klaar voor. Dat is op dit moment niet aan de orde.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van der Geest: Voorzitter, ik had ook nog twee vragen. Eén is wat meer duidelijkheid over de toezegging die mevrouw Pellikaan vroeg of u de beleidsregel die u als college gaat vaststellen nu in lijn gaat brengen met wat u eigenlijk zegt, namelijk dat de financiële component één van de overwegingen is, want dat zit wat ons betreft niet helder in de beleidsregel. Als u dat toezegt, kunnen we daar wel mee leven. Ten tweede had ik nog gevraagd of u bijvoorbeeld na negen maanden een evaluatie wilt uitvoeren over hoe de beleidsregel nu werkt en de uitvoering daarvan.

Wethouder mevrouw Dansen: U hebt helemaal gelijk, dat was ik vergeten. Ik vond het eigenlijk wel een goed idee om dat te evalueren. Mijn voorkeur zou ernaar uitgaan om het een jaar te proberen en dan te evalueren. Dat lijkt me een uitstekend idee. We doen iets spannends, dus laten we dat vooral doen.

De heer Van der Geest: En dan toch de duidelijkheid over de gevraagde toezegging door mevrouw Pellikaan, tot drie keer toe. De beleidsregel die nu voorligt is wat ons betreft nog niet helder genoeg. Daar staat echt duidelijk in dat, als het over inkomen gaat, je onderaan de wachtlijst staat, terwijl u volgens mij al vaker hebt toegezegd, en dat zit ook wel meer in het raadsvoorstel, dat het een van de componenten is bij die zelfredzaamheid die we meewegen. Maar als u echt naar de beleidsregel kijkt, is het toch te 'sec' gericht op dat inkomensverhaal. Als u nu toezegt dat u die beleidsregel, als u die als college gaat vaststellen, want dat is een collegebevoegdheid, in lijn brengt met wat u nu zegt in het raadsvoorstel en dat soort dingen, dan kunnen wij daar in ieder geval mee leven als CDA-fractie.

Wethouder mevrouw Dansen: Ik kan u toezeggen dat wij nog een keer goed zullen kijken hoe we hem iets helderder kunnen maken, en dat we niet alléén daarnaar kijken.

De voorzitter: Dan kijk ik weer even rond. Is er nog behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter, er is bij ons behoefte aan een korte schorsing.

De voorzitter: Vijf minuten?

Mevrouw Pellikaan: Ja.

De voorzitter: Ik schors de vergadering voor vijf minuten (22.48 uur).

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend. Het woord is aan mevrouw Pellikaan, die de schorsing had aangevraagd.

De voorzitter: Prima, dan ga ik inventariseren. De heer Koçak, de heer Van Houwelingen, de heer Krol, de heer Van der Geest, mevrouw Van 't Westende, mevrouw Pellikaan. Allereerst de heer Koçak. Ik verzoek u het kort te houden, want we zitten al rond 11 uur.

De heer Koçak: Voorzitter, ik ben altijd kort en bondig. Ik wil de wethouder bedanken voor alle reacties. Om te beginnen met ons motto, en dat kent iedereen: de sterkste

schouders dragen de zwaarste lasten. In dat kader hebben we het over schaarste en keuzes maken is lastig en doet pijn. De vraag is: hoe kunnen we de pijn verdragen? We hebben de toezeggingen gehoord en het zou inderdaad wenselijk zijn om te kijken naar een breder afwegingskader. Dat is voor ons toereikend om ieder geval in te stemmen met het voorstel. Uiteindelijk neemt het college het risico. We vonden het ook een heel goed idee van het CDA om te evalueren. We zien ernaar uit en dan kijken we wat de aandachtspunten zijn. We wensen het college heel veel succes met de uitwerking.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen: Dank u wel, voorzitter. Ik was nog een antwoord verschuldigd aan mevrouw Pellikaan en dat heb ik gevonden bij de beleidsregels, punt 3. Ik haal even één zinnetje aan: dat op basis van het volledige onderzoek de gemeente kan besluiten een inwoner met een inkomen boven 185% toch voorrang te verlenen bij het toekennen van huishoudelijke hulp. Het is net hoe je het leest, maar ik zie dat daar als een van de voorwaarden. Misschien doen ze als eerste filter wel die 150%, maar het is niet het enige filter en ik zie daar wel degelijk uitzonderingen in. Het is dus maar net hoe strak je ernaar kijkt. Maar goed, ik heb ook de toezegging gehoord, dus daar laat ik het even bij.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Ik wil de heer Van Houwelingen bedanken voor zijn antwoord. Volgens mij bedoelen we echt hetzelfde, alleen vinden wij dat het zo nog onvoldoende staat opgeschreven in de beleidsregels. Maar de wethouder heeft er inderdaad een toezegging op gedaan, dus dat is mooi.

De heer Van Houwelingen: Goed, dan hebben we elkaar gevonden. Ik citeer even een deel: “Ook in de Wmo lopen de tekorten enorm op. Door de invoering van het Wmo-abonnementstarief is een belangrijk sturingsprincipe verdwenen om de groei van de vraag naar ondersteuning te beperken. Hierdoor komen de beschikbare middelen onnodig steeds verder onder druk te staan voor de inkomensminima. Voor wie de nood het hoogst is, moet de gemeente als eerste klaar staan. Een eenzame oudere zonder financiële reserve moeten dus bovenaan het lijstje staan voor hulp.” Voorzitter, we zitten hier niet bij ‘Wie ben ik?’, dus ik ga het gelijk verklappen: dit komt van de site van D66. Daar geven ze zelf toe dat het abonnementstarief de voornaamste reden is dat er een wachtlijst en een capaciteitstekort is en vooral ook: “joh, geef degene die financieel het minst kan dragen voorrang”. Maar ik hoor toch echt dat de lokale afdeling het daar niet mee eens. De capaciteitsproblemen los je ook niet op, dat is dus door die inkomensafhankelijke bijdrage die is losgelaten, en ik verwacht ook niet van de wethouder dat zij dat gaat oplossen. Dat is door de regering gecreëerd en daar komt een nieuwe wetgeving voor. Wij vragen inderdaad: help degenen die het het hardste nodig hebben. Naar onze mening kan iemands financiële situatie daarin zeker worden meegewogen: dus of hij of zij voldoende in staat is om tijdelijk huishoudelijke hulp te regelen. En ja, dat wordt gevraagd. Stel dat het wel inkomenspolitiek is, dat mag dan misschien niet direct, maar inderdaad zie ik toch ook dat het vaak wordt toegelaten. En nou ja, we hebben vanavond de 130%-regeling behandeld, dat is toch ook een verkapte inkomenspolitiek. Maar dan het voorbeeld van de vrouw uit Wijdemeren, wier moeder de boodschappen betaalde, en dat strookte niet vanwege de bijstandsuitkering. Die is immers om in de basisbehoefte te voorzien en zij

moest € 7.000 aan onterechte bijstand terugbetalen. Heel Nederland sprak schande van die situatie. Gelukkig zijn er steeds meer gemeenten die een vrijstelling van € 1.200 per jaar geven…

De voorzitter: Kunt u tot de tot de kern van het verhaal komen? Want het wordt nu wel heel uitgebreid.

De heer Van Houwelingen: Ik heb dus in de behandeling in de Tweede Kamer gemerkt dat dit wel degelijk wordt toegelaten, in zoverre dat de Tweede Kamer kiest voor de sociale interpretatie. We hebben niet gemerkt dat de Tweede Kamer de gemeenten heeft teruggefloten hierop. Ik vind het alleen maar sterk dat we inderdaad die inkomenstoets gaan invoeren.

De voorzitter: De heer Krol.

De heer Krol: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde net met genoegen dat de heer Van Houwelingen een spiegel voorhield aan D66. Dat is een beetje gemeen bedoeld. Ik wil graag een spiegel voorhouden aan mevrouw Pellikaan. Zij verwees naar de brief van de staatssecretaris. Toen ik eerder verwees naar woorden van de staatssecretaris, was de repliek van mevrouw Pellikaan "de staatssecretaris kan zoveel zeggen". Maar ik wil ook wat positiefs naar u zeggen…

Mevrouw Pellikaan: Dank u wel. Dan zal ik u vanavond ook niet in woorden vangen.

De voorzitter: Hou vast deze sfeer, mensen, hou vast!

De heer Krol: Op het eerste voorstel dat we bespraken kwam veel kritiek, onder anderen van mevrouw Pellikaan, maar ook anderen hebben goed onderbouwd aangegeven waarom ze vonden dat dat niet kon. Ik was daar toen sceptisch over, maar ik denk dat het achteraf goed is dat deze raadsleden kritisch waren op dat eerste voorstel. Ik wil dan ook het krediet geven aan hen dat er uiteindelijk nu een voorstel ligt dat toch echt een heel andere insteek heeft. Volgens mij moeten we dit gewoon maar een jaartje gaan proberen zo.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Voorzitter. Ik zal niet uitweiden over de heer Van Houwelingen, die doet alsof er drie dingen tegelijk waren, terwijl het echt verschillende dingen waren. De gemeente Wijdemeren handelde gewoon in lijn met de wet en de Tweede Kamer heeft later ingezien dat haar eigen wet gewoon niet voldeed. Maar goed, dat kunnen we ook buiten deze zaal een keer doen, want niet alleen Feyenoord is aan het verlengen, maar ook wij hebben er vanavond een extra verlenging aan geplakt. De wethouder heeft net ook in de schorsing toegezegd dat ze nog met een stofkam door de beleidsregel heen gaat, samen met haar ambtenaar, dus met die toezegging kunnen wij instemmen met deze verordening.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van 't Westende.

Mevrouw Van 't Westende-de Bijl: Voorzitter. Wij willen de wethouder danken voor de antwoorden die op onze vragen zijn gegeven. In reactie op de beantwoording van onze vragen stelt het ons extra gerust dat het brede perspectief aan de keukentafel ter sprake komt, want daar ligt voor ons echt de meerwaarde op dit dossier.
Ten aanzien van de juridische houdbaarheid zijn wij content dat het voorliggende voorstel juridisch houdbaar wordt geacht. Goed om te horen dat in het geval van een bezwaarprocedure het reguliere traject wordt doorlopen. Daarnaast vinden we het constructief dat over een jaar een evaluatie plaatsvindt. Al met al bevestigt dit onze eerdere positieve houding.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Dank u wel. Wij willen de wethouder bedanken voor haar beantwoording in eerste termijn, ook voor de toezegging die zij heeft gedaan. Ik heb in de schorsing nog met even met haar afgestemd en gevraagd of we er nu hetzelfde in staan, of we hetzelfde bedoelen, en volgens mij willen we beiden dat in tijden van schaarste de financiële mogelijkheden in kaart worden gebracht middels een inkomenstoets en dat deze mogelijkheden onderdeel zijn van een breder zelfredzaamheidsperspectief, op basis waarvan dan wordt bepaald wie het meest urgentie heeft in tijden van wachtlijsten. Ik zie de wethouder knikken, dat doet mij goed. Zij heeft gezegd dat ze met deze bril nog eens naar de beleidsregels gaat kijken en met dat gegeven kunnen wij ook instemmen met het voorstel, waarbij wij dus ook bereid zijn te bewegen op onze zorgpunten qua rechtmatigheid, die we uiteraard wel met belangstelling zullen blijven volgen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Alba Heijdenrijk.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Toch nog even als reactie op de heer Van Houwelingen. Het is mooi dat hij zich zo verdiept in de website van de landelijke D66, maar wij zijn er als Gorcums D66 heel trots op dat wij onze eigen visie mogen vormen en ons niet laten dicteren door wat landelijk aan beleid uitgerold gaat worden. Dat maakt ook dat wij akkoord kunnen gaan met het feit dat de financiële kant niet leidend gaat zijn en dat daardoor niet iemand buiten de boot valt, enkel en alleen omdat hij een dubbeltje meer verdient.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even naar de wethouder. Ook voor u geldt: kort en krachtig.

Wethouder mevrouw Dansen: Voorzitter. U weet: als iemand kort kan zijn, ben ik dat wel! Ik wil de raad bedanken voor de zware bevalling, dat wel, maar ook voor de constructieve samenwerking, en dat we volgens mij nu uitkomen op een mooi voorstel waar we allemaal achter kunnen staan.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we stemmen. Oh, wenst u nog het woord, mevrouw Hamann?

Mevrouw Hamann: Voor een stemverklaring, alstublieft.

De voorzitter: Prima. We gaan dus stemmen over het raadsvoorstel wijziging Wmo-verordening. Ik kijk rond of iemand het woord wenst voor een stemverklaring. De eerste die zich gemeld heeft is mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u wel voorzitter. De voorstellen zijn gewijzigd en met de toezeggingen van de wethouder en de evaluatie zijn wij heel erg blij.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Mevrouw Alba Heijdenrijk.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Met de toezegging van de wethouder dat het financieel kader niet leidend zal zijn voor de plaats op de wachtlijst kunnen wij voorstemmen.

De voorzitter: Dan breng ik nu het voorstel in stemming.

Het voorstel wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

8. Overzicht begrotingswijzigingen april 2023

Geen.

9. Moties vreemd aan de orde van de dag

Geen.

10. Sluiting

De voorzitter sluit te 23.09 uur de vergadering.

Sprekersindex:

Alba Heijdenrijk, mw. W.T.J., 35, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 46, 47, 54

Dansen, mw. E.L., 5, 6, 7, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 54

Foppen, A.H.A., 3, 10, 21, 24, 33

Geest, J.P. van der, 11, 44, 50, 51, 53

Groot, mw. P. de, 4, 5, 13, 14, 33

Hamann, mw. E.W.H., 3, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 23, 24, 26, 32, 54

Houtepen, M.C., 3, 22

Houwelingen, A.C. van, 8, 34, 35, 41, 42, 43, 51, 52

Klein, J., 11

Koçak, E.A., 34, 35, 36, 37, 47, 48, 49, 51

Krol, A., 5, 7, 12, 36, 37, 38, 39, 48, 53

Loderus, mw. W., 39, 49, 50

Mager, mw. A., 27, 30, 31, 33

Molengraaf, mw. M.J., 9

Oversteeg, mw. J. van, 3, 10, 18, 22, 23, 24, 29, 32

Pagter, M. de, 4, 17, 18, 19, 33

Pellikaan, mw. L.P.W., 37, 38, 40, 43, 46, 48, 49, 51, 52, 53

Santen, N. van, 7, 9

Schefferlie, P.C.J., 3, 16, 18, 19, 24, 26, 33

Tekir, I., 4, 9, 10, 15, 16, 18, 19, 27, 30, 31

Veen, D. van, 3, 20, 25, 26